

ЗМІСТ

Засідання перше, ранкове
(Вівторок, 5 лютого 2019 року)

Відкриття десятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання	...3
Виступ Голови Верховної Ради України Парубія А.В.	...4
Виступ Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б.	...8
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...9
Заяви депутатських фракцій і груп	...21
Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів»	...24
Голосування питання про затвердження тижневого порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України	...32, 51

Прийняття постанов:

«Про Премію Верховної Ради України
молодим ученим» ...33

«Про іменні стипендії Верховної Ради України
для молодих учених – докторів наук» ...51

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
5 лютого 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу, займати робочі місця.

Колеги, будь ласка, підготуйтеся до урочистостей.

Прошу народних депутатів України підготуватися до реєстрації. Увімкніть систему «Рада». Реєструємося.

У сесійному залі зареєструвалися 356 народних депутатів.

Шановні колеги та гості Верховної Ради України! Сьогодні у нашому засіданні беруть участь Прем'єр-міністр України Володимир Борисович Гройсман та члени уряду, керівники центральних органів виконавчої влади, керівники судової гілки влади, посадові особи, яких Верховна Рада України обирає, призначає та надає згоду на призначення на посаду, представники громадських організацій та засобів масової інформації, глави дипломатичних представництв іноземних держав, інші офіційні особи. Давайте привітаймо їх *(Оплески)*.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради! Відповідно до статті 83 Конституції України десяту сесію Верховної Ради України восьмого скликання оголошую відкритою.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги народні депутати України! Шановні запрошені та гості Верховної Ради України! Шановні члени уряду! До слова запрошується Голова Верховної Ради України Андрій Володимирович Парубій. Будь ласка, пане Андрію.

ПАРУБІЙ А.В. Шановні друзі! Розпочинаємо десяту сесію Верховної Ради України восьмого скликання. Перед нами стоїть ряд надважливих завдань: захистити незворотність європейського вибору України, закріпити в Конституції України рух Української держави до членства в НАТО та ЄС, продовжити зміцнення національної безпеки, захистити інформаційний простір та затвердити українську мову.

Десята сесія проходитиме в дуже складних умовах, як, зрештою, і всі сесії. Нам доводиться приймати закони та вести активну законодавчу діяльність в час російської агресії. Також під час проведення цієї сесії перед нами стоятиме ще одне випробування – вибори Президента України. Без сумніву, передвиборча кампанія емоційно відчуватиметься по всій території країни, очевидно, багато хто намагатиметься і Верховну Раду перетворити на поле для виборчої кампанії.

Колеги, хочу зазначити, що в роки найважчих випробувань, власне, Верховна Рада була тим острівцем стабільності, який дозволяв країні виходити з будь-яких криз та політичних протистоянь. Переконали, що й під час нинішньої сесії народні депутати України повинні проявити великий рівень відповідальності в ситуації, яка на сьогодні склалася в Україні. Уже вчора на засіданні Погоджувальної ради під час дискусії я відчув, наскільки виборча кампанія вносить буквально ненависть між народними депутатами. Хочу всіх застерегти: ненависть, спроба розірвати країну весь час були смертоносною зброєю проти української держави.

Минулого року ми святкували 100 років з дня утворення Української держави. Хочу нагадати ще одну дату. Учора рівно 100 років тому під натиском більшовиків український уряд та українські війська змушені були покинути Київ. Без сумніву, однією з найголовніших причин став факт розривання політиками країни в час найбільших

випробувань. Сьогодні ми повинні продемонструвати відповідальність та забезпечити стабільність роботи українського парламенту.

Колеги, якщо я як Голова Верховної Ради України побачу, що під час обговорення законопроектів хтось веде передвиборчу агітацію, вимикатиму мікрофон. Упевнений, що зал зі мною також погодиться і підтримає мене (*Оплески*). Я не дозволю перетворити Верховну Раду України в плацдарм для передвиборчих кампаній, особливо зважаючи на величезну відповідальність, яка стоїть перед нами на цій сесії.

Як Голова Верховної Ради України я визначаю головні пріоритетні напрями нашої роботи. Насамперед це питання національної безпеки та оборони. У час російської агресії це ті питання, які мають об'єднувати весь зал. Не дивно, що перший тиждень сесії розпочинається, власне, з блоку питань національної безпеки та оборони. Хочу зазначити, що одним, на мою думку, з безпекових законопроектів, який ми маємо прийняти на цій сесії, є законопроект про українську мову. Мова – це наша могутня зброя проти Росії, природне право на вільне володіння якою має кожен український громадянин (*Оплески*). Ми цьому праву надамо законну силу. Тому хотів би, щоб наступного пленарного тижня, коли завершиться робота і в комітеті, і в Апараті Верховної Ради України, ми перейшли до розгляду законопроекту про українську мову, який містить (багато) понад дві тисячі поправок. Проте, впевнений, його прийняття є нашою відповідальністю та обов'язком.

Вважаю також пріоритетним завданням – забезпечення невідворотного курсу України до членства в Європейському Союзі та НАТО. Саме найтісніша співпраця, запровадження всіх стандартів альянсу, досягнення повної сумісності та наступне набуття членства в НАТО та ЄС є надійною запорукою суверенітету України, нашої безпеки та майбутнього.

Хочу повідомити, що до України прибув Голова Конституційного суду Литовської республіки, який сьогодні присутній у залі. Він зазначив, що коли в Литві голосувалося питання внесення до Конституції напрямів до ЄС та НАТО, ті депутати, які не голосували, ще роками пояснювали своїм виборцям, чому вони не брали участі в голосуванні. У нас це питання розглядатиметься не колись, а вже післязавтра, у четвер, сподіваюся, що весь зал, усі українські європейські сили одностайно підтримають це рішення. 300 голосів – це

великий виклик, але під час цього голосування ми маємо забути про політичні протистояння, і кожен український патріот, кожен, хто дбає про безпеку держави, має бути присутнім у залі і взяти участь в голосуванні. Це буде перший законопроект, який пропонується в четвер поставити на голосування.

Колеги, хочу також нагадати, що перед нами стоїть велике завдання – прийняття блоку законопроектів, необхідних для виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Вони стосуються різних сфер, і різні комітети їх розробляють. Проте це той план, узгоджений спільно і робочою групою комітету українського парламенту, і урядом, який ми повинні пройти на цій сесії.

Наступне – блок економічних законопроектів, які також розробив парламент спільно з міністрами. Хочу подякувати Прем'єр-міністру Володимирі Гройсману і урядовцям за активну співпрацю. Упевнений, цей спільний блок ми зможемо пройти на цій сесії, незважаючи на політичні дискусії.

Шановні колеги, ми маємо завершити декомунізацію. Ми зробили важливий крок у змінах до Конституції щодо назви Кіровоградської області. Перед нами тепер стоїть обов'язок зробити такий самий крок щодо зміни назви Дніпропетровської області. Уже післязавтра, в четвер, я пропонуватиму залу зробити перший крок і направити до Конституційного Суду України спільне рішення Верховної Ради України про перейменування Дніпропетровської області.

Нарешті, колеги, багато хто питає про Виборчий кодекс. Хочу підтвердити своє незмінне переконання розглянути цей важливий документ, незважаючи на те, що він об'ємний. Я перебуваю в постійній комунікації і з комітетом, і з робочою групою. Тільки-но з'явиться відповідальне рішення комітету, пропонуватиму невідкладно перейти до розгляду проекту Виборчого кодексу.

Ще одне із завдань, яке стоїть перед нами, – прийняття законів щодо реформи парламенту. Багато зроблено нами, щоб робота Верховної Ради України була ефективнішою. Але є два законопроекти, прийняті лише в першому читанні, які на цій сесії ми маємо прийняти як закони.

Ось перелік ключових пропозицій, які я вношу як Голова Верховної Ради України. Він демонструє, яке велике завдання стоїть перед нами. Незважаючи, наголошую, на президентську передвиборчу

кампанію, закликаю всіх до відповідальності та розуміння того, що перед нами стоїть завдання – прийняття історичних рішень, і від кожного з нас залежить наскільки ефективно під час цієї сесії ми зможемо працювати. Пригадаймо попередні сесії, прогнози скептиків, які казали, що парламент не працюватиме. Але кожної сесії, всупереч критикам, кожна фракція, кожен народний депутат продемонстрували, що, заради інтересів України і завдань, які стоять перед нами, готові поламати будь-які скептичні зауваження. Упевнений, так буде і на цій сесії: кожен матиме високий рівень відповідальності та розуміння того, в який історичний час ми живемо, і завдання щодо прийняття яких історичних рішень стоїть перед нами. Переконаний, ми й надалі так само ефективно співпрацюватимемо з українським урядом, Прем'єр-міністром України та урядовцями, як і на попередніх сесіях, плече до плеча рухатимемося шляхом реформ. Упевнений, під час цієї сесії ми також співпрацюватимемо і з Президентом України, як і в попередні роки важких випробувань.

Шановні колеги, переконаний, ми зможемо пройти всі завдання і плани, які стоять перед українською державою.

Отже, бажаю нам плідної роботи, сили духу та натхнення. Адже стабільний український парламент – це стабільна, міцна українська держава, і цього чекає від нас увесь український народ.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, дозвольте подякувати Голові Верховної Ради України за те, що окреслив ключові завдання сесії, яка сьогодні розпочалася.

Дякуємо, шановний пане Голово.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Прем'єр-міністр України Володимир Борисович Гройсман *(Оплески)*.

ГРОЙСМАН В.Б., *Прем'єр-міністр України*. Вельмишановний пане Голово Верховної Ради України! Шановні колеги народні депутати! Вітаю вас з початком нової сесії, а отже, й з початком нових можливостей. Насамперед хочу подякувати вам за минулу сесію, за прийняття необхідних та важливих рішень, які дали нам можливість змінити ситуацію в країні в кращий бік. Це передостання сесія цієї каденції. Думаю, ми матимемо можливість підбити підсумки зробленого, але цілком очевидно, що 2014 рік був одним із визначальних років для нашої держави. Ми отримали слабку економіку (фактично розвалену), пустий казначейський рахунок, зламану систему державного управління та багатьох сфер, і почали її змінювати. Тільки завдяки консолідації Верховної Ради України, уряду, Президента нам вдалося прийняти необхідні рішення, які стали основою фундаменту для нової України.

Глибоко переконаний, що прийняття рішень було необхідним для того, щоб країна змінювалася, зокрема, й для розв'язання хронічних проблем, що необхідно було зробити 10-20 років тому. 2019 рік буде досить непростим, зокрема, через дві виборчі кампанії – президентську та парламентську. Я розумію, що вони впливатимуть й на роботу Верховної Ради України, проте вибори виборами, а життя країни потребує ефективних щоденних рішень, консолідованої позиції влади, адже ми служимо не політичним рейтингам, а державі та українському народу.

Ми спільно з українським парламентом визначили ряд пріоритетів, які щойно окреслив Голова Верховної Ради України. Це питання безпеки та оборони, розвитку національної економіки, децентралізації країни. Найголовніше – усе, що напрацює національна економіка, ми маємо реінвестувати в людський капітал. Будь-які зміни будуть неможливими без підтримки українського парламенту.

Тому я вірю, що і у 2019 році ми зможемо поставити інтереси держави вище за будь-які політичні інтереси будь-якої політичної особи. Адже інтереси держави завжди мають бути вищі для кожного патріота України. Глибоко переконаний, ми зможемо зробити ряд можливих кроків для спростування твердження, що в передвиборчий рік парламент не працює. Саме нинішній український парламент у найтяжчі моменти приймав відповідальні та необхідні рішення.

Цей тиждень є найважливішим з огляду на фундаментальні рішення нашого вектору розвитку. Наше сьогоднішнє та майбутнє лежать в Європейському Союзі та великій євроатлантичній сім'ї. Переконали, що в четвер парламент сконсолідується і прийме зміни до Конституції України, які стануть історичними і визначальними для нашої держави. Зі свого боку український уряд і я особисто як Прем'єр-міністр України докладатимемо всіх зусиль, щоб 2019 рік став роком зростання, стабільності та успіхів у сферах, важливих для життя наших громадян.

Ще раз хочу подякувати, пане Голово, вам особисто, народним депутатам та побажати нам успіхів. Глибоко переконаний, ми вийшли із прірви, і нікому не дамо повернути нас туди, втративши можливості, які знову відкриваються перед Україною.

Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякуємо Прем'єр-міністру України, членам уряду та всім, хто взяв участь у відкритті десятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання.

Шановні колеги! Згідно із статтею 25 Регламенту Верховної Ради України у вівторок відводиться 30 хвилин для стислих оголошень, заяв, повідомлень, пропозицій від депутатських фракцій та груп. Прошу представників усіх фракцій та груп провести запис на виступи.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, розпочинаємо виступи.

До слова запрошується співголова депутатської групи «Партія «Відродження» Віктор Бондар. Будь ласка, пане Вікторе.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановна головуюча! Депутатська група «Партія «Відродження» пропонує все-таки переглянути порядок денний на цей тиждень і підійти більш масштабно до питання діяльності

Верховної Ради України і до визначення ключових задач на цей передвиборчий період. Ми розуміємо, що розпочинається передвиборчий марафон, і більшість кандидатів у Президенти наобіцяли за останні роки дуже багато чого зробити, насамперед провести дуже очікувані людьми політичні реформи. Тому вимагаємо змінити порядок денний, прибрати звідти дрібні питання, прийняття яких абсолютно нічого не змінить в країні, і поставити на голосування одночасно з голосуванням змін до Конституції України щодо вступу в ЄС та НАТО декілька принципових питань.

Перше. Питання щодо розгляду проекту постанови про скасування грабіжницьких тарифів, які були запроваджені восени минулого року, перегляд цих тарифів та проведення енергоаудиту. Під цим проектом постанови підписалися сім керівників фракцій, які сьогодні присутні в залі. Якщо ми спільно зупинимо цю ситуацію, і навіть не будемо голосувати за зміни до Конституції України, то це питання буде внесено в зал, проголосовано, а після цього можна голосувати й зміни до Конституції України. Лише в такий спосіб можна реально вирішити для людей питання щодо скасування цих грабіжницьких тарифів, зробити енергоаудит та подолати корупцію в газовій та нафтовій сферах.

Друге. Багато обіцялося кандидатами, партіями та фракціями, присутніми в парламенті, політичних змін. Сьогодні є реальна можливість ці речі провести. Перед виборами треба показати обличчя кожної партії, фракції, присутньої в парламенті. Тому ставимо на голосування одночасно із змінами до Конституції України законопроекти, що змінюють та скасовують депутатську недоторканність, запроваджують процедуру імпичменту Президента, повністю переглядають систему виборів в Україні. Є можливість проголосувати зміни до Виборчого кодексу і перейти під час виборів до процедури обрання народних депутатів за відкритими списками, коли люди знатимуть, за кого голосують, обиратимуть найдостойніших, найвпливовіших та найвідоміших людей в Україні. Тоді не буде таких поганих історій, про які тут багато розказують, коли виборців купують за гречку, а ті потім ридають, чому такий парламент, як сьогодні. Усі ці питання одночасно можна провести через сесійний зал Верховної Ради України, і розпочати це робити вже в четвер.

І останнє. Можна розпочати процедуру змін до Конституції України і скоротити чисельність парламенту до 250 народних депутатів.

Тому пропоную всі ці питання поставити на голосування, щоб народ України нарешті побачив, хто з кандидатів у Президенти реально їх підтримає, і які фракції, як проголосують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від фракції «Самопоміч» до слова запрошується народний депутат Маркевич.

Вибачте, будь ласка. До слова запрошується народний депутат Зубач.

ЗУБАЧ Л.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Під час виступів Прем'єр-міністр України та Голова Верховної Ради України казали про вибори як про певну небезпеку для країни. А я вважаю, навпаки, вибори – це можливість сьогодні змінити нинішню владу та обрати порядних і професійних людей.

Взагалі демократія – це передусім право вибору, за яке століттями боролися, мільйони вмирили, згадайте хоча б майдани. Сьогодні в Україні стрімко рухається президентська передвиборча кампанія. Президент України, який мав би бути гарантом Конституції України, прав та свобод громадян, зокрема права вибору, увімкнув адміністративний ресурс. Виборчі штаби фактично створені на основі обласних та районних державних адміністрацій. Запущено сітку з підкупу виборців. До того ж цинізм полягає в тому, що це робиться під приводом збору підписів на підтримку ЄС і НАТО. Не кажучи вже про Генерального прокурора України, який приходить на церемонію висунення кандидата у Президенти і незаконно проводить відверту агітацію. Неподобство.

Стосовно права вибору – це тільки одна сторона медалі, тут порушується закон. А є ситуації, коли людей в принципі позбавляють права вибору. Йдеться про позачергові вибори в місцевих громадах.

Нещодавно минуло два роки з дня смерті міського голови Луцька Миколи Романюка. В Україні є близько 200 громад, де немає легітимної влади. У цивілізованій країні вибори мали б бути призначені автоматично. Верховна Рада це ігнорує. Не бачить цього й Президент України, який під час передвиборчої кампанії взяв на щит тему децентралізації. Не бачить цього й Прем'єр-міністр України, який вважає себе батьком децентралізації, а насправді вітчизняним, який давно забув про своє дитя. Ми вважаємо, це питання треба негайно вирішувати. Наші високопосадовці люблять говорити про успіхи децентралізації. Так, успіхи є, але завдяки тим людям, які працюють у громадах і показують нову якість управління, як, наприклад, це робить Андрій Садовий в місті Львові, та мери багатьох інших міст України. А те, що залежить від центральної влади, на жаль, відверто нехтується.

Тому фракція «Самопоміч» вимагає негайно саме сьогодні внести на розгляд питання щодо призначення позачергових виборів не тільки в сільських, а й у міських громадах, та вирішити його. Якщо ми європейська країна і хочемо бути частиною європейської спільноти не лише географічно, а й де-юре, то не можемо нехтувати цим конституційним правом громадян – вибрати ту владу, на яку вони заслуговують. Переконали, що і громади, і народ України заслуговує на набагато професійнішу та поряднішу владу, аніж на таку, яка є сьогодні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА.

Від фракції «Опозиційний блок» до слова запрошується Михайло Скорик. Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Народний депутат Скорик, «Опозиційна платформа – За життя». Шановна пані головуєча! Шановні колеги! Шановні громадяни України! На початку нової, передостанньої сесії восьмого скликання, хотілося б сказати таке.

Дійсно, я згоден з керівниками і уряду, і парламенту в тому, що 2019 рік дуже важливий, переломний рік для нашої держави. Переломність його полягає в тому, що ми маємо за підсумками цього року отримати і нового Президента, і новий парламент, що, дійсно, дасть

можливість країні повернутися на шлях миру, розвитку та стабільності.

Натомість в залі Верховної Ради спостерігаються ігри у вибори. Ми бачимо намагання відволікти увагу суспільства, українського народу від реальних проблем нашої держави. Це намагання влади проголосувати на цьому тижні конституційні зміни щодо вступу до ЄС та НАТО. Жодна країна, яка свого часу вступала до ЄС та НАТО, не вносила таких речей до конституції. Європейський Союз та НАТО – це різні організації, до яких треба абсолютно по-різному ставитися. У Європейському Союзі чітко сказали, що сьогодні нас там не чекають, і ми бачимо досить серйозні проблеми в Європейському Союзі через *Brexit* та інші процеси, існують проблеми в наших взаємовідносинах щодо зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Ці проблеми потрібно розв'язувати, а не декларувати в Конституцію.

Що стосується НАТО, то наша політична сила «Опозиційна платформа – За життя» вважає, що це потрібно робити виключно на основі народної точки зору. Треба з цього приводу провести референдум, зокрема й на територіях, які на сьогодні, на жаль, не контролюються нашою державою.

Насамперед сьогодні нам потрібно повертати мир у державу, тому що жоден вступ, зокрема й до НАТО, неможливий в країні, яка має військові конфлікти і територіальні спори, та розв'язувати проблеми щодо тарифів та з бідністю.

Група народних депутатів (Королевська, Рабінович) на чолі з лідером «Опозиційної платформи – За життя» Юрієм Бойком зареєстрували законопроект [№ 9527](#), у якому передбачається списання заборгованості за житлово-комунальні послуги, загальна сума якої на сьогодні в державі наближується до 50 мільярдів. Виросла вона майже на 30 мільярдів за рік. Ми розуміємо, що громадяни не в змозі вирішити цього питання самотужки, і закликаємо колег розглянути цей законопроект у зал і проголосувати його ще в цьому скликанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА.

До слова запрошується голова фракції «Народний фронт» Максим Бурбак.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Вітаю, колеги! Фракція «Народний фронт» виступає послідовно за закріплення в Конституції України курсу на членство в ЄС та НАТО. Ми вимагаємо проголосувати це питання вже цього тижня. Це реалізація волі українського народу, більшість українців підтримує вступ до НАТО.

Євроатлантична інтеграція України – безальтернативний, незворотній курс, який розпочав прем'єр-міністр Арсеній Яценюк у 2014 році. Окрім внесення змін до Конституції України, ми ініціюємо офіційне звернення Верховної Ради України до НАТО щодо надання Україні плану дій щодо членства в альянсі або іншого юридично обов'язкового прискорюючого механізму набуття членства. Сьогодні ми зареєструємо проект відповідної постанови.

У 2008 році Арсеній Яценюк як спікер парламенту разом з Президентом та Прем'єр-міністром підписали лист-звернення до НАТО з приводу плану дій щодо членства (ПДЧ). Тоді члени Партії регіонів заблокували роботу парламенту.

Через 10 років ми повинні дати зелене світло плану дій щодо членства в НАТО. Україна буде членом НАТО! Очевидно, що підмоги потребує не лише Україна, а й НАТО. Сила цього альянсу – в колективній безпеці, це опора вільного світу. Україні потрібен план-графік євроатлантичної інтеграції. Сьогодні парламент і Кабінет Міністрів наполегливо виконують план реформ щодо асоціації та зони вільної торгівлі з ЄС. Уряд Арсенія Яценюка в рекордні терміни виконав план дій щодо безвізу – ось, як має працювати влада! Так само ми плануємо виконати план дій щодо набуття членства в НАТО.

Тепер хочу перейти до найважливішої на сьогодні теми – захист виборів від московського втручання. Представники Кремля прямо кажуть, якої влади вони хочуть – влади зрадників і колаборантів, мовляв, тоді закінчиться так звана громадянська війна на Донбасі. Такі політики могли б прийти до влади лише внаслідок масштабних фальсифікацій і ще інтенсивнішої інформаційної війни. Але «Народний фронт» буде протистояти ворожому впливу на вибори. Закликаємо шановну Службу безпеки України все-таки дієвіше захищати передвиборчий процес. Ми, усі незалежні активісти, Міністерство

внутрішніх справ бачимо конкретну підготовку Росії до втручання. Треба реагувати.

І ще щодо «п'ятої колони». Фракція «Народний фронт» обурена зняттям арешту з активів Захарченка в Україні. Нагадую, це міністр Януковича, який роздавав «тітушкам» автомати Калашникова, був з ними на зв'язку. Ці «тітухани» прямо причетні до вбивства, принаймні двох людей: В'ячеслава Веремія та Юрія Вербицького. Я кажу про вже доведені факти. А ще триває слідство щодо вбивств безпосередньо на Майдані.

Захарченко сьогодні в Москві пише книжки, як він все життя боровся за приєднання України до великої Росії. Куди, на які цілі підуть розблоковані активи Захарченка? Фракція «Народний фронт» вимагає оскарження рішення суду та повторний арешт всіх активів Захарченка.

Парламент зобов'язаний в умовах передвиборчої нестабільності проконтролювати захист від гібридної агресії. Вимагаємо створити тимчасову слідчу комісію щодо розслідування фактів втручання у передвиборчий процес з боку Росії та громадян України, з нею пов'язаних. Закликаю всіх колег – керівників депутатських фракцій та груп подавати свої кандидатури до цієї тимчасової слідчої комісії. Не бійтеся воювати проти ворогів України, набагато страшніше буде, коли ми отримаємо вибори за сценарієм Кремля.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Максиме.

До слова запрошується голова фракції Радикальної партії Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шкода, що після відкриття сесії уряд відразу пішов. Хотілося б, щоб вони почули, чим живуть люди.

Жителька Вишгорода Голуб Людмила Василівна, колишній інженер, у якої пенсія 1 тисяча 800 гривень, отримала платіжку за житлово-комунальні послуги в розмірі 4 тисячі 500 гривень. Субсидії у неї немає, є пільга як вдови померлого чорнобильця. Без пільги вона

платила б 4 тисячі 500 гривень, а так повинна заплатити 4 тисячі гривень.

Інвалід I групи Долинська Валентина Олексіївна, жителька Вишгорода, має квартиру площею 53 квадратних метри. Отримала рахунок за житлово-комунальні послуги в розмірі 4 тисячі 500 гривень. Вона вдова чорнобильця, має 400 гривень соціальної пільги, субсидії не має. Пенсія у неї 3 тисячі гривень, а 4 тисячі гривень повинна заплатити за газ.

Учора я був у Криворізькому районі, на Дніпропетровщині, підвозив до села Лозуватка Наталію Петрівну, яка їхала, щоб заплатити за 100 кубів газу, використаних вище норми, 855 гривень. Вона отримує пенсію у розмірі 1 тисяча 770 гривень.

Жителька села Смяч Сновського району Чернігівської області Людмила Семенівна, колишня вчителька, пенсія якої становить 2 тисячі 600 гривень, за житлово-комунальні послуги заплатила 1 тисячу 900 гривень з урахуванням субсидії. Якби її не було, вона заплатила б 4 тисячі 500 гривень.

Наголошую, у Наталії Петрівни з Лозуватки будинок площею 70 квадратних метрів, у жителів Вишгорода Голуб Людмили Василівни та Долинської Валентини Олексіївни квартири по 50 квадратних метрів. Це не хороби, не маєтки, не тисячі квадратних метрів, за які вони повинні платити космічні тарифи!

Наталія Петрівна з Лозуватки сказала, що субсидію виплакала, тому що заставляли сина, який працює в Кривому Розі, виписати з хати, інакше не дадуть. Навіть, з субсидією, вона повинна майже всю свою пенсію віддати за опалення 70 квадратних метрів будинку.

Грабують людей, виставляючи такі суми в платіжках, яких вони не можуть сплатити, віддають останнє. Їм ані пенсії, ані зарплати ні на що не вистачає. Ось питання, які на сьогодні найважливіші.

Звертаюся до представників коаліції, Президента Порошенка, який каже, що ні за що не відповідає, уряду: де людям взяти гроші, щоб сплатити ваші космічні платіжки? Коли припиниться цей грабіж?

Наша фракція блокує парламентську трибуну. Ми не голосуватимемо за жодний законопроект, не дамо працювати на парламентській трибуні, поки не буде прийнято рішення щодо питань, які ми кілька місяців тому зареєстрували, – про зниження цін та встановлення справедливої ціни на газ, про відправлення у відставку керівництва

НАК «Нафтогаз України», про повернення порядку нарахування субсидій, щоб кожна людина могла сплатити житлово-комунальні послуги, щоб її...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується голова фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко. З місця, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Хочу продовжити те, про що сказав щойно Олег Валерійович. Подивіться, як для піару використовується парламент. Ось закінчили свої виступи Голова Верховної Ради України, Прем'єр-міністр України... Погляньте, пусті ложі. Де члени уряду, силовики? Навіщо так відкривати сесію Верховної Ради України? У залі, якщо порахувати, знаходиться максимум 50 людей.

Дорогі друзі, нікого і нічого (крім тих, хто в залі) на трибуні, зокрема й Президента України, взагалі не турбує життя людей, крім піару. Такої біди, розвалу, хаосу, як сьогодні, країна ще не бачила. Це перше.

Друге. Погляньте, які законопроекти вони не включили до порядку денного сесії. Усі фракції, крім провладних, зареєстрували законопроекти щодо відміни постанови уряду про підвищення ціни на газ, щодо припинення махінації із землею, щодо створення тимчасових слідчих комісій, щоб розібратися з корупцією в НАК «Нафтогаз України» щодо тарифів для населення. Ці питання не включені! Тобто в цьому залі, останні два місяці, що залишилися до виборів, проводяться лобістські законопроекти про «чорну» приватизацію, «відмиви» та «відкати» з бюджету. Уже в бюджеті заклали 2 мільярди гривень для родини Порошенка, щоб підкуповувати людей на виборах, бо так працює цей парламент.

Дорогі друзі, те, що стосується тарифів, взагалі безпрецедентно. Шановні громадяни, комісію, яка встановлює тарифи, формує своїм указом Президент, він несе персональну відповідальність за всі тарифи, які сьогодні знищують людей. Він планує після президентських

виборів (якщо залишиться) з 1 травня підвищувати на 15 відсотків ціни на газ, а до кінця року – ще на 25 відсотків. Це винищення української нації. Зокрема, сьогодні він дозволив експорт українського газу – заробляти мільярди на українському газі за кордоном!

Як видно з декларації, доходи Порошенка на горі та втратах людей зросли за рік у 83 рази. Зокрема, частину цих статків він заробив, коли позичав під відсотки свої гроші Україні під час війни.

В Україні не Президент, а корупціонер, людина, яка нищить українську державу, прикриваючись патріотичними гаслами (*Шум у залі*). Або ми це припинимо на виборах, або не треба скаржитися!

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується від групи «Воля народу» народний депутат Лабазюк. Будь ласка.

Хочу звернутися все-таки до колег, які знаходяться на трибуні. У вашій поведінці є елемент нещирості по відношенню до колег. Шановний пане Олеже, ви мали можливість виступити з трибуни, ваші колеги мають таке саме право звернутися до виборців. Думаю, у цьому є величезний елемент нещирості та шоу. Це всі бачать, зокрема й виборці.

Перепрошую, що наші колеги ставляться до себе рівніше, ніж до інших. Пане Сергію, будь ласка.

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Шановна пані головуюча! Дорогі колеги! Дорогий український народе! Учорашнє засідання Погоджувальної ради стало красномовним прикладом того, що більшість політиків уже в президентських перегонах, а сьогодні в цьому сесійному залі ми знову це бачимо. І не дивно, адже до більшості з 89 кандидатів, які подали свої заяви до Центральної виборчої комісії для участі у виборах Президента, сьогодні запитання є не тільки в пересічного громадянина, а й у політиків: хто ці люди, і що вони збираються робити на посаді Президента України в разі їх обрання? Президентські перегони – це не забава. Ми розуміємо, що обираємо Головнокомандувача нашої країни, людину, яка гарантує сьогодні додержання Конституції і зможе збалансувати роботу всіх гілок влади.

Панове, останні дані Державної служби статистики викликають серйозну занепокоєність, адже, хоч, як ми бачимо, і відбувається масштабне субсидювання, монетизація, яку проводить сьогодні Кабінет Міністрів України, цього далеко недостатньо. Сума заборгованості за газ за грудень зросла на понад 8 мільярдів гривень порівняно з попереднім періодом. Ці цифри лякають, і це тільки перша хвиля підвищення ціни на газ, а ми знаємо, що у 2019 році планується її підвищити ще удвоє. Отож, люди фізично не зможуть сплачувати цих шалених платіжок, про які сьогодні в цьому залі вже казали.

Тому депутатська група «Воля народу» закликає, щоб члени Кабінету Міністрів у п'ятницю на «годині запитань до Уряду» відзвітували і донесли до народних депутатів інформацію, за рахунок чого вони збираються розв'язувати дану проблему, адже сьогодні ми бачимо не просто стурбованість суспільства, а крик душі. Колеги, давайте працювати на перспективу, а не входити вже в передвиборчі перегони, які заблокують роботу в нашій державі на цілий рік. Ми повинні розуміти, що назад немає вороття, і люди, які потребують розв'язання великої кількості проблем, які накопичилися в нашій державі, не повинні бути заручниками ситуацій. І ми розуміємо, що одна з успішних реформ в нашій державі – реформа децентралізації, також вимагає сьогодні завершення прийняття рішень.

Станом на сьогодні велика кількість законопроектів знаходиться у підвішеному стані, а саме: проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» ([№ 8369](#)), проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури добровільного об'єднання територіальних громад» ([№ 7467](#)), проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансування регіонального розвитку» ([№ 7447](#)) та проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо виборів старост», ([№ 4091](#)). І це далеко не повний список законопроектів, які потрібно розглянути на цій сесії і прийняти рішення, щоб до 2020 року ми завершили процедуру децентралізації та дали змогу успішно розвиватися регіонам на місцях.

Упевнений, що сьогодні політик все-таки почують заклик своїх виборців, громадян та почнуть плідно працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» виступатиме Ірина Луценко.

Ще раз звертаюся до колег, заблокувавши трибуну, з проханням рівних можливостей для членів усіх фракцій. Шановні колеги, дайте, будь ласка, можливість виступити з трибуни.

Колеги, зверніть увагу: у залі демонструються подвійні стандарти до різних груп і фракцій.

Будь ласка, пані Ірино, з місця.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Шановні українці! Цього тижня ми остаточно голосуватимемо надважливі зміни до Конституції України щодо закріплення курсу до ЄС та НАТО, визначеного Євромайданом, курсу Президента Петра Порошенка на повернення до Європи в напрямку «Геть від Москви!». Це історичне рішення визначатиме цивілізаційний вектор розвитку нашої держави. Цим голосуванням нам доведеться вибирати категорично і безповоротно: або свобода, або російська колонія.

Нагадаю, в день, коли в Києві суд виносив вирок ставленику Кремля Януковичу, у столиці Венесуели сотні тисяч людей вийшли на вулиці, протестуючи проти іншого ставленика Кремля Ніколаса Мадуро. У країні, що має найбільші у світі запаси нафти, панує гіперінфляція. Там людям недоступні продукти, ліки, пальне. Понад п'ять мільйонів венесуельців вже залишили країну в пошуках порятунку.

Ще гірша ситуація в Сирії, де внаслідок дій іншого друга Путіна, кривавого тирана Башара Асада, загинуло близько чотирьох тисяч людей, десять мільйонів стали біженцями, міста лежать у руїнах.

Перелік можна продовжувати, але суть зрозуміла: все, чого торкається рука Путіна, перетворюється на зону гуманітарної катастрофи. Саме до цього нас підштовхують популісти, які пропонують послухати, чого хоче Путін, підписати швидкий, на його умовах, мир, а значить, розчленувати країну, заключити з ним унікальні газові угоди, і як справжній полковник розвалити армію. Ціна такого вибору – відмова від українських інтересів, гідності, історії, європейських цінностей, втрата незалежності.

Тож обов'язок нас, народних депутатів, які представляють інтереси українського народу, підкреслюю, українського народу, закріпити в Конституції вибір вступу до НАТО і повернутися до Європи.

Нагадаю, як казав Президент Петро Порошенко, членство в НАТО – це безпека, зокрема на зовнішніх кордонах, відновлення суверенітету та територіальної цілісності нашої держави політико-дипломатичним шляхом. А для звичайного громадянина – це до того ж і безпека на вулицях рідних міст.

Свідомо не кажу про десятки інших питань, які потрібно сьогодні розглянути, про вибори, бо вибори відбудуться тільки тоді, коли ми збережемо Україну. Свій вибір уже зробили Герої Небесної Сотні, військові, добровольці, волонтери та патріоти України. Нам вдалося відірватися від токсичного впливу Кремля через відродження армії, мови, віри. Ми знаємо, за що боремося – за вільну, незалежну, європейську Україну. Ми йдемо своїм шляхом.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги! До президії від кількох фракцій надійшли заяви про оголошення перерви, але вони готові замінити їх виступами.

Слово надається представнику «Опозиційного блоку» – народному депутату Олександру Вілкулу. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! 2019 рік лише розпочався, але, як і в попередні три роки, українські підприємства знову майже вичерпали всі квоти на безмитні поставки власної продукції в ЄС. Можна її поставляти й далі, але мито, яке треба платити (це додатковий податок до бюджету ЄС), робить українську продукцію на європейських ринках неконкурентною. Одне, у чому Україна, на жаль, лідирує – дешева робоча сила. Люди вимушені наймитувати за кордоном, щоб прогодувати свої родини.

Ми маємо принципово змінити ситуацію. Вважаю, що розвивати торговельні відносини з європейським ринком нам треба, але робити це на взаємовигідних умовах, прагматично відстоюючи українські інтереси. Тому економічну частину угоди з Європейським Союзом потрібно негайно переглядати за столом переговорів.

У рамках стратегії нової індустріалізації ми розробили заходи щодо збільшення експорту, щоб всередині країни будувалися нові підприємства, з'являлися нові робочі місця, реально підвищувалися зарплати та пенсії. Але влада цих питань знову навіть не включає до порядку денного цієї сесії.

Здоровий глузд має нарешті стати основою української зовнішньої політики. Після перемоги ми це зробимо в найкоротші терміни. Нам потрібна нова зовнішня економічна політика, побудована на підтримці та захисті вітчизняного виробника. Вона має сприяти економічному зростанню в Україні, а не в Польщі, Туреччині чи Китаї. Це перше.

Друге. Україну потрібно вивести з-під удару та керування зовнішніх сил. Годі працювати буфером між заходом та Росією. Це не приносить ніякої користі ані державі, ані суспільству, ані людині, ані економіці. Єдиний вихід – проголошення нейтрального позаблокового статусу, як це зробили Австрія, Швеція чи Фінляндія. Лише зробивши такий стратегічний крок, ми зможемо відновити в країні стабільність, направити національні ресурси на розвиток, промислове зростання та соціальні програми. Таке рішення потрібно приймати на всеукраїнському референдумі, а не намагатися через підконтрольних депутатів протягнути зміни в Конституцію щодо курсу на НАТО. Упевнений, що позаблоковий статус буде компромісом для Ради Безпеки ООН, щоб прийняти спільну резолюцію для введення миротворців, тимчасової міжнародної адміністрації під егідою ООН та забути про війну, як про страшний сон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще є заява від двох депутатських груп і фракцій. Слово надається народному депутату Володимирі Литвину. Будь ласка.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Оцінюючи сьогоденне реформаторство української влади, можна зробити висновок, що воно нагадує виточування крові з народу, а інші дії, по суті, межують із злочином. Наведу один красномовний приклад.

Протягом трьох років Понінківська картонно-паперова фабрика отрує навколишнє природне середовище, зокрема річки Хомора та Случ. Три роки! Звернення до Президента України, Прем'єр-міністра України, Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України не дали жодного результату. Як правило – лише одні відписки.

Я вже не раз звертався з цього приводу, зокрема й до Голови Верховної Ради України. Відповідні доручення направляються до центральних органів виконавчої влади, вони абсолютно ніяк не реагують. До того ж, нагадую, лише річка Случ – це 0,5 тисячі кілометрів, це 13 тисяч 900 квадратних метрів території.

Люди пікетували Кабінет Міністрів України, перекривали трасу Київ – Чоп. Натомість лунали лише чергові обіцянки розібратися в цьому питанні. Ліцензії на продовження діяльності цієї фабрики видають їй досі. Щоправда зміни відбулися: раніше труба нависала декілька метрів над річкою, тепер її сховали під воду, думаючи, що в такий спосіб розв'язали проблему.

Від імені громадян вимагаю, щоб Президент України, Прем'єр-міністр України, Генеральна прокуратура України, Міністерство внутрішніх справ України врешті-решт завершили розслідування цього питання. Скільки років ще потрібно? Три роки минуло – одні обіцянки. В іншому випадку треба, очевидно, запропонувати людям, відмовитися брати участь у виборах. Скажіть, будь ласка, який у них залишається вихід?

Прошу Голову Верховної Ради України вважати мій виступ депутатським зверненням до Президента України, Кабінету Міністрів України, Генерального прокурора України, міністра внутрішніх справ України, щоб урешті-решт зупинили діяльність цієї фабрики, інакше в людей немає можливості жити.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи від фракцій та груп, можемо переходити до розгляду питань порядку денного.

Отже, хочу повідомити, що Апаратом Верховної Ради України підготовлений проект порядку денного десятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання згідно з поданими пропозиціями комітетів. Наразі проект містить 2 тисячі 822 питання, які з урахуванням альтернативних законопроектів налічують майже 3 тисячі проектів законів, кодексів та постанов Верховної Ради України. Але, на жаль, станом на сьогодні шість комітетів Верховної Ради України ще не затвердили на своїх засіданнях пропозицій до порядку денного і попросили дати їм можливість зробити це в середу на планових засіданнях комітетів, а сьогодні проголосувати тижневий порядок денний.

Хочу звернутися до всіх фракцій, хто ще не подав своїх пропозицій до порядку денного, зробити це до середи. Вам розданий та є на сайті порядок денний сесії. Щоб не було дискусій в залі, прошу усіх голів фракцій подивитися, які законопроекти, на їхню думку, слід додати, і в письмовому вигляді подати до Апарату Верховної Ради України. Сьогодні пропонується затвердити тижневий порядок денний і, власне, з цього формувати роботу цього тижня.

Наголошую, що на цьому тижні ми маємо розглянути блок законопроектів щодо національної безпеки і оборони, а також надзвичайно важливий проект про внесення змін до Конституції щодо вступу України в ЄС та НАТО.

Ви знаєте, що законопроекти та проекти постанов у другому читанні можуть розглядатися без включення їх до порядку денного.

Тому зараз пропоную перейти до розгляду законопроекту, а потім затвердити тижневий порядок денний.

Шановні колеги, прошу всіх заходити до залу.

Оголошується до розгляду проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів» ([№ 9285](#)).

До доповіді запрошується секретар Комітету з питань національної безпеки і оборони Вінник Іван Юлійович. Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! Бачу, що передвиборчий процес почався, трибуну заблоковано, і це шкодить нашим національним інтересам, тому що, відчую, не проголосуємо суто з політичних підстав дуже важливий законопроект з блоку питань щодо національної безпеки і оборони. Тому закликаю Олега Валерійовича Ляшка, який завжди, незважаючи на всі протиріччя, підтримував національну безпеку, дотримуватися традицій, які п'ятий рік ми спостерігаємо у стінах Верховної Ради України.

По суті законопроект надзвичайно простий та нерезонансний. Ми знову ліквідуємо радянщину в системі Збройних Сил України, мобілізаційної підготовки і змінюємо назви військових комісаріатів на територіальні центри комплектування та соціальної підтримки.

Це не тільки зміна назви, а й зміна функціоналу, тому що це не лише місце, де людина, громадянин отримує можливість служити і почесне звання військовослужбовця Збройних Сил України, а й місце працевлаштування, адже на сьогодні широких масштабів набуває реформа професійної контрактної армії. Головне, що ці центри також будуть опікуватися соціальною підтримкою. Питання соціальної реабілітації військовослужбовців, які повернулися із зони військових дій, з операції Об'єднаних сил чи антитерористичної операції, а де-факто – з війни, є надзвичайно гострим і турбує кожного. На сьогодні понад 300 тисяч ветеранів війни потребують уваги від держави. Безумовно, саме центри комплектації та соціальної підтримки, які виконуватимуть відповідну роль замість військкоматів, будуть дуже вдалою можливістю застосування цих повноважень та обов'язків держави по відношенню до наших громадян.

Колеги, хочу поінформувати, що за нашої підтримки у державному бюджеті на 2019 рік було закладено 524 мільйони гривень на капітальний ремонт та реконструкцію військкоматів, включаючи створення відповідних зал слави, пошани тощо.

Отже, прошу підтримати даний законопроект, який містить усього-на-всього 8 пропозицій, з яких 5 – враховано повністю, 3 – відхилено.

Хотів би, колеги, для стенограми зачитати невелику поправку, яку ми зобов'язані внести в нещодавно прийнятий Закон «Про протимінну діяльність в Україні», щодо залучення фінансування оператором протимінної діяльності безпосередньо від донорів. Це вимога наших західних партнерів. Якщо буде єдність, одразу перейду до поправок.

Андрію Володимировичу, хочу звернути вашу увагу на необхідності не провалити даного законопроекту.

Олегу Валерійовичу, прошу нами шановану фракцію Радикальної партії підтримати питання національної безпеки, як ви це традиційно робили, незважаючи на політичні суперечності, які не стосуються роботи Комітету з питань національної безпеки і оборони.

Прошу вашої підтримки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, поправок небагато. За нашою традицією, я їх зачитуватиму, а авторів поправок, які наполягатимуть на підтвердженні, прошу це робити шляхом підняття руки.

Поправка 1. Автор не наполягає.

Поправка 3. Не наполягає.

Поправка 4. Не наполягає.

Поправка 5. Не наполягає.

Поправка 6. Левченко не наполягає.

Поправка 7. Не наполягає.

Жоден з авторів поправок не наполягає.

Вінник наполягає.

ВІННИК І.Ю. Хочу зачитати ще текст для стенограми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Івана.

ВІННИК І.Ю. Колеги, розділ I законопроекту доповнити пунктом 22 такого змісту: «Частина другу статті 8 Закону України «Про протимінну діяльність в Україні» («Голос України» від 24.01.19, № 15)

доповнити абзацом такого змісту: «Фінансові ресурси, залучені оператором протимінної діяльності безпосередньо від донорів з метою виконання заходів у сфері протимінної діяльності на території України, використовуються ними за напрямками, погодженими з уповноваженими оперативними органами протимінних операцій з центром протимінних операцій».

Прошу дану поправку з голосу врахувати в тексті законопроекту. Також законопроект треба проголосувати із зауваженнями Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, які можуть бути враховані, що теж я пропоную зафіксувати для стенограми.

Отже, пропоную даний законопроект проголосувати у другому читанні та в цілому з урахуванням пропозицій Головного юридичного управління та поправки, яку я зачитав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, автори не наполягали на поправках. Тому, прошу всіх зайти до залу, переходимо до прийняття рішення. Прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Прошу зайняти робочі місця та підготуватися до голосування.

Колеги, закон важливий для реформування сектору національної безпеки і оборони. Прошу всіх зайти до залу та підготуватися до голосування. За українську систему безпеки треба вболівати не тільки на телеефірах, а й у сесійному залі своїм голосуванням. Тому прошу всіх з лож повернутися до залу, зайняти робочі місця.

Колеги, треба увійти в робочий ритм.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів» (№ 9285) з урахуванням техніко-юридичних правок та поправки, яку озвучив для стенограми Іван Вінник.

Колеги, це друге читання, прошу не завалити прийняття закону. Отже, прошу підтримати своїм голосуванням національну безпеку. Голосуємо!

«За» – 177.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 69, «Народний фронт» – 55, «Опозиційний блок» – 0, «Об'єднання «Самопоміч» – 12, «Батьківщина» – 13, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 4, позафракційні – 19.

Колеги, звертаюся до всіх, зокрема до фракцій коаліції: хіба є застереження до законопроекту? Зараз поставлю на голосування пропозицію про повернення, але прошу зайти до залу і взяти участь у голосуванні. Це, власне, те, про що я казав. Ми не можемо робити питання безпеки і оборони розмінною монетою.

Прошу всіх зайти до залу та підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів».

Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 181.

Прошу показати по фракціях та групах.

«Блок Петра Порошенка» – 72, «Народний фронт» – 52, «Опозиційний блок» – 0, «Об'єднання «Самопоміч» – 13, «Батьківщина» – 11, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 7, позафракційні – 20.

Колеги, я не дуже розумію, як так можна. Представник комітету – доповідач просить 1 хвилину, щоб пояснити важливість прийняття. Прошу усіх заходити до залу. Колеги, запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка, пане Іване, 1 хвилина, і я поставлю ще раз на голосування пропозицію про повернення.

ВІННИК І.Ю. Колеги, неприпустимо, щоб під час війни політичні суперечності ставали перешкодою в прийнятті законопроектів щодо національної безпеки та оборони.

Андрію Володимировичу, звертаюся до вас як до спікера Верховної Ради України та керівника з проханням провести терміново, невідкладно, не виходячи з розгляду цього законопроекту, не приймаючи рішення, політичні консультації з метою пошуку голосів. Ми не маємо жодного ані морального, ані політичного, ані дипломатичного права провалити цей законопроект.

Я вже звертався з відповідними закликами до політичної сили – Радикальної партії, яка наразі у зв'язку з їхніми політичними вимогами блокує трибуну і не підтримує даного законопроекту. Ми не

знайшли консенсусу, я вичерпав самотійні можливості переконування, але наполягаю як представник комітету, щоб ми зараз прямо в залі знайшли консенсус.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, було згадано фракцію, даю 1 хвилину для репліки Олегу Ляшку.

ЛЯШКО О.В. Олег Ляшко, Радикальна партія. Шановні колеги, це не політичні вимоги, через які ми блокуємо трибуну, це реалії життя. Мільйони українських громадян через політику, яку проводить влада, не можуть оплачувати космічних платіжок. У людей немає грошей: ані пенсій, ані зарплат, які вони отримують, не вистачить, щоб заплатити за житлово-комунальні послуги.

Саме тому ми звертаємося до парламенту та його керівництва з проханням прийняти проекти постанов, які ми зареєстрували ще в листопаді 2018 року, щодо скасування рішення уряду про підвищення ціни на газ, мораторій на підвищення комунальних тарифів, звільнення керівництва НАК «Нафтогаз України», повернення тих мільярдних премій, які вони собі повиписували. Ми блокуємо парламентську трибуну з тим, щоб виконали наші вимоги.

Звертаюся до колег з інших фракцій – «Батьківщина», «Об'єднання «Самопоміч»: давайте разом домагатися прийняття рішень, щоб не ми одні стояли, а ви сиділи. Ставайте поруч, якщо ви боретеся за людей, а не імітуєте діяльність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, на початку сесії я казав, що не може питання безпеки і оборони стати розмінною монетою наших політичних дебатів. До мене звертаються представник та члени комітету з проханням про недопустимість провалу цього законопроекту.

Шановні колеги, Олегу Валерійовичу, давайте зараз проголосуємо цей законопроект, потім я оголошу перерву, і ми підемо радитися, як діяти з приводу цього законопроекту. Чи може бути прийнята така позиція? Але цей законопроект ми проголосуємо і підтримаємо.

Колеги, прошу всіх змобілізуватися, зайти до залу, підготуватися і взяти участь у голосуванні

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до проекту закону № 9285. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 178.

Покажіть, будь ласка, по фракціях та групах.

«Блок Петра Порошенка» – 69, «Народний фронт» – 55, «Опозиційний блок» – 0, «Об'єднання «Самопоміч» – 14, «Батьківщина» – 11, «Воля народу» – 2, «Партія «Відродження» – 5.

Колеги, зважаючи на те, що питання дуже важливе, до мене звернулися члени Комітету з питань національної безпеки і оборони з проханням провести політичні консультації і після того поставити його на голосування.

Розгляд законопроекту не завершений. Колеги, я дуже прошу не розходитися з приміщення Верховної Ради України, щоб ми змогли зібратися і проголосувати його.

Зараз для проведення консультацій оголошується на 15 хвилин перерва, передбачена Регламентом.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу всіх заходити до залу, займати робочі місця. Я особливо звертаюся до членів коаліції, як і до всього залу, максимально змобілізуватися навколо прийняття безпекового закону. Хочу нагадати, що ми маємо затвердити тижневий порядок денний. Якщо ми цього не зробимо, я матиму право виносити на розгляд лише питання у другому читанні та проекти постанов. Ми не зможемо розглянути наступних питань безпеки і оборони.

Прошу заходити до залу, займати робочі місця, я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту. Не виходьте, а, навпаки, заходьте до залу.

Отже, наголошую, після цього голосування буду пропонувати затвердити тижневий порядок денний.

Нагадую, що в порядку денному є зміни до Конституції щодо вступу та напряму України в ЄС і НАТО. Ми не зможемо перейти до наступних питань (безпекових) порядку денного, якщо не проголосуємо тижневий порядок денний.

Шановні колеги, ми не підтримали безпекового проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку

зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів». Для того щоб нагадати його суть, надається 1 хвилина для виступу Івану Юлійовичу Віннику.

Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Колеги, цей законопроект не про тарифи, Регламент, передвиборчу кампанію або наступні парламентські чи президентські вибори. Він стосується наших воїнів: про реформу, завдяки якій викоринюватиметься з системи військових комісаріатів радянщина. Вони змінять свою назву, статус, стануть центрами комплектації та соціальної підтримки. Ми зобов'язані дбати про українського воїна, про нашу державу.

З цієї трибуни ми завжди чуємо палкі виступи, що треба Україну робити сильною, могутньою державою. Колеги, тож давайте зараз сконцентруємося та проголосуємо. Якщо ми зараз не зрушимо цього питання, зганьбимо всю Верховну Раду України.

Шановні колеги, звертаюся до членів усіх фракцій парламенту, кому небайдужа доля, майбутнє країни, сконцентруватися та проголосувати цей законопроект, включаючи тих, хто зараз блокує парламентську трибуну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, займіть робочі місця, переходимо до голосування. Нагадую, я вже двічі ставив на голосування пропозицію про повернення, поставлю третій раз. Якщо не буде голосів, безпековий законопроект буде відхилено. Закликаю всіх до відповідальності, прошу підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів» ([№ 9285](#)).
Прошу підтримати сектор безпеки та українську армію. Голосуємо!

«За» – 165.

Шановні колеги, пане Іване, перепрошую, але у мене немає іншого шляху, як оголосити, що законопроект № 9285 відхилений.

Зараз хочу звернутися до всіх з проханням підтримати тижневий порядок денний, запропонований Апаратом Верховної Ради України. Якщо ми його не підтримаємо, не зможемо перейти до розгляду інших безпекових законопроектів. Нагадую, що до тижневого порядку денного включено зміни до Конституції щодо визначення ЄС та НАТО як стратегічного напрямку України, зміни до Конституції з приводу перейменування Дніпропетровської області. Сподіваюся, всі зможуть підтримати зараз тижневий порядок денний.

Отже, колеги, ставиться на голосування пропозиція про затвердження тижневого порядку денного, запропонованого Апаратом Верховної Ради України. Прошу підтримати. Голосуємо!

Питання інформатизації теж на цьому тижні. Безпекові питання.
«За» – 169.

Колеги, нагадую, якщо тижневий порядок денний не затверджено, я маю право вносити на розгляд тільки питання у другому читанні і проекти постанов, я не маю права вносити інших законопроектів щодо безпеки та оборони.

Після того як зможуть голови фракцій змобілізувати народних депутатів, я ще раз звертатимуся до залу з пропозицією затвердити тижневий порядок денний.

Чомусь важко починається наша робота, але, впевнений, голови фракцій зможуть змобілізувати після перерви особовий склад, перейти відповідальністю. Коли затвердимо тижневий порядок денний, зможемо перейти до розгляду наступних питань щодо національної безпеки та оборони, але це треба зробити.

Тому, колеги, зважаючи на те що вже 11 годин 59 хвилин, прошу всіх на 12 годину 30 хвилин максимально змобілізувати всіх народних депутатів. Це велика відповідальність для голів фракцій, щоб ми змогли і затвердити, і перейти до розгляду наступних питань порядку денного. А я проаналізую, з розгляду яких законопроектів у другому читанні чи проектів постанов ми зможемо продовжити нашу роботу.

Отже, зараз згідно з Регламентом оголошується перерва на 30 хвилин. Прошу всіх о 12 годині 30 хвилин прибути в зал для продовження нашої роботи.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу заходити до залу. Час, відведений для перерви, вичерпано. Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

Отже, хочу нагадати, що поки не затверджений тижневий порядок денний, ми маємо право розглядати тільки питання у другому читанні та проекти постанов.

У понеділок на засіданні Погоджувальної ради до нас звернувся голова Комітету з питань науки і освіти Співаковський Олександр Володимирович з проханням розглянути два проекти постанов «Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук» ([№ 9506](#)) і «Про Премію Верховної Ради України молодим ученим» ([№ 9505](#)). Поки ми не затвердимо тижневий порядок денний, думаю, ми можемо розглянути ці питання, які об'єднують увесь зал. Переконаний, ми зможемо змобілізуватися і щодо них прийняти позитивні рішення. Коли питання стосувалися молодих учених, зал завжди демонстрував велику єдність.

Отже, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про Премію Верховної Ради України молодим ученим». Хто підтримує пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою, прошу голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Переходимо до повної процедури розгляду проекту постанови.

До доповіді запрошується перший заступник голови Комітету з питань науки і освіти Співаковський Олександр Володимирович.

Будь ласка, пане Олександрє.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Шановний український народе! Думаю, зараз ми розглядаємо таке саме важливе питання, як і питання військової оборони, адже ті процеси, які сьогодні відбуваються взагалі в країні, а особливо у сфері

освіти, є свідченням того, що настає, окрім техногенної, катастрофа в освітянській сфері. Спробую це довести.

Насамперед, дуже важливо, що у вівторок ми розглядаємо ці два проекти постанов. Також ми бачимо, що ті політичні процеси, які відбуваються, дають нам можливість побачити новий формат роботи Верховної Ради України, який я назвав би «Дебати». Адже ми розуміємо, що за такої ситуації зібрати 226 голосів буде дуже складно.

Тому ще раз звертаюся до народних депутатів зробити невелике вікно у своїх політичних вимогах і все-таки проголосувати.

Про що йдеться? Давайте подивимося на результати ЗНО, на результати міграції молоді за кордон і міграції, яка існує на території України, за останні три роки. Ми побачимо, що, наприклад, східні, південні регіони України потерпають від катастрофічної міграції всіх випускників на інші території України, яка досягає 70 відсотків. Ми розуміємо, що фактично формуємо пояс неосвіченості навколо України. Ці процеси нам необхідно зупинити. Ми бачимо, що за останні роки за результатами конкурсу на одержання державного замовлення, наприклад, Харків, Київ і Львів мають 51 відсоток. Якщо ми не зробимо відповідних висновків, через 10-15 років матимемо техногенну катастрофу в розвитку людського капіталу.

Відвідуючи школи на Херсонщині, ми побачили, що за результатами ЗНО (це на 16 тисяч шкіл!) у 2018 році на вчителя фізики вступили 112 абітурієнтів, на вчителя хімії – 208 абітурієнтів і на вчителя математики – 353 абітурієнти. Це означає, що через 10-15 років у школах фактично не буде фундаментальних дисциплін, і те, що вже через 20 років Верховна Рада України, яка налічує дуже багато кандидатів і докторів наук, не матиме такого рівня освіченості.

Шановні колеги, я був у одній з центральних шкіл міста Херсона – школі № 24. Чудовий кабінет фізики, вчителю 76 років. Я його запитую: які є проблеми? Ви маєте сучасний кабінет фізики, можете проводити будь-які експерименти. А він відповідає, що проблема тільки одна – немає наступного вчителя. Якщо з ним щось трапиться, школа залишається без вчителя фізики. Дуже цікаво, що, наприклад, Херсонський державний університет на сьогодні отримує дуже велику кількість запитів з Києва з проханням прислати майбутніх вчителів математики, фізики, хімії. У Київ з Херсона! Такого ще ніколи не

було. Це означає, що ми фактично вибудували систему, в якій не буде якісного вчителя.

За результатами ЗНО з року в рік ситуація погіршується. Це означає, що в школі відбуваються незворотні процеси, якість освіти падає, немає заміни тим вчителям, які прийшли ще за радянських часів.

Шановні колеги, прошу вас підтримати проект постанови, який ми розглянули на засіданні Комітету з питань науки і освіти, і який отримав повну підтримку комітету. Це питання, до речі, ми розглядаємо щороку, коли приймаємо рішення щодо нагородження стипендіями та преміями Верховної Ради України найталановитіших вчених.

З 2007 року Верховною Радою України було встановлено розмір премії – 20 тисяч гривень. Ми розуміємо, що за цей час відбулася дуже велика інфляція. Проте й сьогодні премія Верховної Ради України (підкреслюю, не Президента України, не Кабінету Міністрів України, які становлять 40 і 50 тисяч гривень) – 20 тисяч гривень. Це означає, що молоді люди, які беруть участь в цьому конкурсі, фактично не отримують відповідного фінансового інструмента для того, щоб можна було спокійно працювати над своїми дослідженнями, і в результаті шукають відповідні гранти за кордоном. Якщо вони там їх знаходять, то від'їжджають, приносячи іншим країнам велику додану вартість, зокрема через створення стартапів.

Шановні колеги з Радикальної партії, «Опозиційного блоку», «Самопоміч», «Народного фронту» та «Блоку Петра Порошенка», давайте станемо вищими тих вимог, які зараз маємо. Бо тарифи також пов'язані з тим, що талановита молодь залишає нашу країну, адже розвиток економіки лінійний, він фактично не дає можливості пришвидшити ріст заробітних плат, пенсій і так далі.

Профільний Комітет з питань науки і освіти пропонує, щоб розмір іменної Премії Верховної Ради України становив 60 прожиткових мінімумів. На сьогодні це приблизно 110 тисяч гривень на рік. Це абсолютно нормальна, адекватна сума для того, щоб молода людина – доктор наук, кандидат наук, професор або доцент мала можливість отримати фінансовий інструмент і продовжувала роботу, не думаючи про те, де дістати якісь копійки для проведення наукових досліджень, для того, щоб жити з родиною.

Шановні колеги, прошу зробити виняток, розуміючи ситуацію, щоб усі дебати закінчилися продуктивним голосуванням.

Кожна молода людина, яка закінчує сьогодні школу, працює в університеті чи в коледжі, дивиться на те, що відбувається. Я розумію, йде велика підготовка до президентських виборів. Але молодь, талановита молодь України – понад усе. Давайте затвердимо аксіому або краще постулат, бо постулати не змінюються ще з часів Римської імперії: будь-які освітянські законопроекти чи питання щодо підтримки молоді, вчених повинні голосуватися за будь-яких умов, навіть за умови війни, навіть, коли ми не можемо знайти спільної мови.

Шановні колеги, 60 прожиткових мінімумів – це сенс нашої постанови. Звертаюся до абсолютно всіх голів фракцій, народних депутатів з проханням зробити виняток, провести ці дебати і до 14 години проголосувати. Адже, прийнявши проект постанови, ми вперше за останніх чотири роки покажемо молодим людям, що Верховна Рада України готова надати відповідний фінансовий ресурс, який буде закладено в державному бюджеті на 2020 рік і змінить систему координат. Молодь України понад усе!

Шановні народні депутати, прошу повернутися на місце і проголосувати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги! Нагадую, відповідно до Регламенту даний проект постанови ми розглядаємо за повною процедурою. Прошу записатися на обговорення від депутатських фракцій та груп. Кожна група матиме 3 хвилини для виступу, а потім, думаю, у нас буде 15 хвилин для його обговорення народними депутатами України.

Юрій Павленко передає слово своєму колезі пану Долженкову. Будь ласка, пане Олександрє.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні громадяни! Подивіться, що відбувається в сесійному залі. Представники президентської фракції, звертайтеся передусім не до «Опозиційного блоку», а до членів своєї фракції, половина з якої відсутня. Де коаліція? У четвер ви будете організувати максимальну явку, для того щоб пропіаритися перед ЄС та НАТО. Звичайно, для вас це важливіше, ніж проблеми розвитку освіти в Україні, преміювання молодих талановитих вчених.

Фракція «Опозиційний блок» підтримуватиме даний проект постанови, як і всі законодавчі ініціативи, пов'язані з розвитком освіти, того інтелектуального потенціалу, який є осередком та необхідною складовою інвестиційного розвитку країни.

Натомість хочу сказати, що жодні політичні лозунги не варті того, щоб провалити це питання. На жаль, діюча коаліція фактично відсутня в сесійному залі, знову звертається до опозиційної фракції, щоб допомогти їм в цьому голосуванні. Дуже шкода, що відповідні проекти постанов, зареєстровані «Опозиційним блоком», не вносяться в зал пленарних засідань через політичну доцільність, через те, що їхніми авторами є члени «Опозиційного блоку». Але, повторюю, ми підтримаємо даний проект постанови. Слідкуйте насамперед за явкою членів своєї фракції і за тим, як ви під час виступу піарите свого Президента.

ГОЛОВУЮЧА. Від фракції «Народний фронт» до слова запрошується Тарас Кремень. Будь ласка, пане Тарасе.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Безумовно, важливо розпочинати десяту сесію Верховної Ради України з обговорення надзвичайно важливих законодавчих ініціатив, що спрямовані на підтримку талановитої молоді віком до 35 років, які мають відповідні здобутки в результаті проведення фундаментальних досліджень.

Дійсно, прийняттям іменної стипендії Верховної Ради України ми могли б закласти надзвичайно потужний фундамент у парламентському ставленні власне до тих, хто повинен забезпечити Україну індустріальним, інноваційним, технологічним проривом.

Ми дуже тішимося і радіємо перемогам наших дітей на всеукраїнських та міжнародних олімпіадах, спостерігаємо за тим, як наші студенти – здобувачі магістерських або докторських кваліфікацій перемагають на конкурсах міжнародного рівня, як випускники та переможці Малої академії наук України розробляють нові інноваційні моделі. На щастя, вони затребувані у світі і випереджають розвиток нашої людської цивілізації. Але дуже важливо розвивати людський капітал усередині нашої країни за рахунок прийняття ефективних рішень.

Ми як парламент зробили надзвичайно багато для того, щоб рівень фінансування освіти в Україні у 2019 році був досить високим. Про це можна говорити, коли ми продовжуємо фінансування «Нової української школи». Думаю, перші результати ми матимемо вже найближчими роками. 1 лютого завершилася реєстрація вчителів початкової школи на добровільну сертифікацію. Понад 1 тисячу українських педагогів будуть готові протягом року запустити нову систему оцінювання якості освіти в закладах загальної середньої освіти, що принципово важливо.

Ще одна не менш важлива складова – це розвиток професійної освіти. Те, що ми закладемо співфінансування розвитку нових робітничих кваліфікацій, підготовку наших кваліфікованих робітників, свідчить про те, що ми виходимо на абсолютно інші рівні професійної підготовки. Саме тому ми повинні попрацювати над тим, щоб проект закону про професійну або професійно-технічну освіту у 2019 році дозволив нашим закладам і нашій молоді піти набагато вперед.

Колеги, подивіться з особливою увагою на проект цієї постанови. Її у разі прийняття буде включено і вона працюватиме, починаючи з 2020 року. Але ми не маємо права не підтримати нашу молодь, не створити необхідні умови для їхнього розвитку, стабілізації ситуації на ринку, соціальних, освітніх, інноваційних послуг в Україні. У такий спосіб ми повинні показати приклад високого культурного ставлення до талановитих людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Позицію фракції «Блок Петра Порошенка» представить народний депутат Курило. Запрошую вас до слова.

КУРИЛО В.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, самовисуванець).* Шановні виборці! Шановні народні депутати! Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримає даний проект постанови, адже одним із його авторів є представник нашої фракції.

Проте хочу наголосити, що в проекті постанови, дійсно, є досить цікаві та цінні речі. Наприклад, збільшення кількості конкурсантів з 20 до 30. Збільшення також розміру грошової винагороди тим, хто вже досяг визначних успіхів у фундаментальних та прикладних дослідженнях. Для докторів наук підвищується вікова планка, що також дає можливість більшій кількості людей брати участь в конкурсі. Усе це позитивні речі, які необхідно підтримувати.

Водночас, хочу зазначити, що сьогодні наука, зокрема наукові дослідження, особливо серед молоді, знаходиться в певному кризовому стані. На превеликий жаль робиться багато системних помилок, коли ми не підштовхуємо молодих людей, які розпочали займатися науковою діяльністю, до того щоб займатися серйозними науковими дослідженнями, а, навпаки, створюємо їм певні бюрократичні перепони. Для того щоб сьогодні захистити кандидатську або докторську дисертацію, треба виконати багато формальних вимог, які коштують реальних грошей. Йдеться про те, що, наприклад, наукові публікації повинні бути опубліковані у визнаних міжнародних виданнях. А кожна така публікація коштує від 200 до 400 євро. Чи може молодий науковець знайти такі гроші, щоб тільки опублікувати результати своїх наукових досліджень? А як може надрукувати свої наукові дослідження в англійських виданнях той, хто займається історією України чи українською філологією? Тому ми повинні прибрати всі ці перепони і реально підтримати молодь у прагненні займатися науковими дослідженнями.

Проект постанови необхідно підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується член групи «Партія «Відродження» пан Писаренко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата.

ПИСАРЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Дякую. Хочу погодитися зі своїми колегами. Шкода, що такі питання обговорюємо лише тоді, коли нам треба потягнути час і у нас не вистачає голосів для прийняття рішення.

Дійсно, я не раз звертався до сесійного залу з проханням звернути увагу на те, що відбувається сьогодні в освіті. Ми повинні не тільки приймати рішення щодо виділення премії студентам, людям, які показують свої здібності в науці, освіті, нам потрібно також реагувати на ті глибинні питання, з якими сьогодні університети та школи звертаються до сесійного залу. Адже, які рішення ми сьогодні приймемо щодо цих питань, такою країна буде через багато років.

Минулого тижня ми зустрічалися зі студентами в Харкові та обговорювали проблемні питання, які сьогодні потрібно було б вирішити на державному рівні. Дійсно, сьогодні ми маємо проблеми, які стосуються окремих постанов Кабінету Міністрів України, які унеможливають нормальний доступ студентів до підтримки держави. Я маю на увазі отримання студентами стипендій. Сьогодні ті студенти, які іноді набирають кращі результати, не можуть отримати стипендії. Натомість держава, показуючи, що вона ніби підвищує розмір стипендій, просто повертає борги, які накопичилися за місяці або роки.

Тому нам потрібно системно підійти до вирішення питань, з якими до нас сьогодні звертається університетська та студентська спільнота. Адже вища освіта сьогодні допоможе вивести країну з кризи, у якій, на жаль, вона опинилася за останні роки. Ми і надалі будемо збирати пропозиції від університетів, студентської спільноти, вносити до сесійної зали та звертатися до Кабінету Міністрів України з проханням допомогти освітянам вивести їх здібності на новий рівень.

Хочу зазначити, що нам потрібно розглянути питання надання максимальної фінансової самостійності університетам. Повірте,

ректори, керівництво університетів краще знають, на що спрямувати їм сьогодні кошти: на розвиток інфраструктури, преміювання найкращих студентів чи збільшення допомоги у їхньому розвитку.

Нам потрібно зосереджуватися на таких питаннях не тоді, коли немає голосів у сесійному залі, а, дійсно, приділяти більше уваги законопроектам, які на сьогодні є, щоб підтримати освітян, зокрема студентську молодь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, не всі фракції записалися на виступ. Чи є такі, які хочуть долучитися до обговорення, але не спрацювала кнопка?

Для обговорення проекту народними депутатами України надається 20 хвилин.

Прошу записатися на обговорення.

Принадно звертаюся до колег, які знаходяться в кулуарах. За 20 хвилин ми голосуватимемо проект постанови.

Михайло Папієв. Будь ласка, вам слово.

ПАПІЄВ М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Прошу передати слово народному депутату України Шурмі.

ГОЛОВУЮЧА. Увімкніть, будь ласка, мікрофон народного депутата Ігоря Шурми.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Знаєте, у чому полягає абсурдність обговорення даного питання? Чи є в залі хоча б одна людина, яка голосуватиме проти того, щоб молодому вченому не видати разову та ще й велику премію? Таких людей не буде, оскільки всі розуміють, що це потрібно робити.

Проте давайте подивимося правді в очі, завдяки чому ми сьогодні, у вівторок, у день голосувань розглядаємо це питання? Причина

в тому, що сьогодні роботу Верховної Ради України паралізовано: не проголосували один із законопроектів, не голосується тижневий порядок денний, тож відповідно до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» ми можемо розглядати виключно проекти постанов. Даний проект постанови сто відсотків не розглядався б, проте з'явилася можливість сьогодні обговорити дану тему.

Якщо говорити відверто, 60 прожиткових мінімумів для працездатних осіб – це нормальна сума, яка становить понад 100 тисяч гривень. Проте завтра 30 молодих вчених – громадян країни з населенням 40 мільйонів, отримавши понад 100 тисяч гривень разової допомоги, запитають, що буде завтра, яка подальша доля української науки. Вони обирають професію науковця. Чи будуть потрібні вони нашій державі в майбутньому?

Давайте поглянемо, як фінансуються академії наук: чи педагогічних, чи медичних, чи взагалі Національна академія наук України. Вони недостатньо фінансуються, щоб наука розвивалася. За таких обставин ми сьогодні повинні визнати один факт: в Україні немає системної роботи для підтримки молодих вчених.

Вихід з цього положення лише один – стабілізація ситуації в країні. Україні потрібен мир, розвиток, зокрема економіки. Адже коли відбуватиметься розвиток економіки, з'являться кошти на всі соціальні сфери і на науку також.

Без сумніву, фракція «Опозиційного блоку» буде підтримувати даний проект постанови. Але давайте уважно подивимося чи набере цей проект постанови необхідної кількості голосів. Як тоді це кореспондуватиметься з тими людьми, які йдуть сьогодні на вибори і кажуть, що голосують за майбутнє України? Зараз просто соромно сидіти в залі і займатися ось такими речами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наступний виступ – Юрій Павленко. Ви передали? Мій комп'ютер чомусь завис. Юрій Павленко передав слово Ігорю Шурмі? До слова запрошується Юрій Павленко. Немає бажання виступати.

Отже, наступний виступ – народний депутат Кремень, якому передає право на виступ колега Лунченко. Прошу.

КРЕМІНЬ Т.Д. Тарас Кремінь, «Народний фронт». Це одне з тих комплексних рішень, яке, на превеликий жаль, не розв'яже всіх проблем щодо фінансування системи освіти і науки в Україні, так само як і не виконується норма щодо фінансування науки на рівні 5 відсотків відповідно до прийнятого нами у 2015 році Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Ми, на превеликий жаль, не змогли затвердити в базовому Законі України «Про освіту» гарантований рівень фінансування, хоча він мав би стати дороговказом для повноцінного фінансового забезпечення розвитку загальної середньої освіти. Зрозуміло, даний проект постанови вирішує частину проблем, але не систему.

Водночас хотів би нагадати про ті важливі речі, які ми повинні продовжувати робити. Зокрема цей рік став важливим для того, щоб залучити талановиту молодь – випускників закладів вищої освіти, до сільської місцевості. Очевидно, серед претендентів на цю премію будуть, власне, ті молоді вчителі або молоді лікарі, які за тристоронньою угодою готові сьогодні працювати на рівні госпітальних округів або опорних шкіл у сільській місцевості. Мені дуже хотілося б, щоб до середини травня органи місцевого самоврядування та обласні державні адміністрації, які несуть за це пряму відповідальність, сформули необхідний перелік кадрів для забезпечення сільських шкіл, опорних навчальних закладів, лікарень та ФАПів молодими спеціалістами. Звертаюся до талановитих випускників українських університетів з проханням долучитися до цієї проблеми. Це перше.

Друге. Не менш значуща проблема (хочу привернути увагу тих, хто має відношення до відновлення аварійних закладів освіти) – катастрофічне збільшення кількості аварійних закладів освіти. Це стосується садків, професійно-технічних навчальних закладів.

Зокрема хочу наголосити на проблемі Новобузької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 міста Новий Буг Миколаївської області. Будівля півтора року тому з аварійних причин впала і, на превеликий жаль, до сьогодні не відновлена. Близько 700 учнів цієї школи, зокрема й діти, яких підвозять із шкіл-філій до опорного закладу, розміщуються в інших закладах освіти.

Хочу подякувати філії нашого аграрного університету, не хочу дякувати педагогічному коледжу і хочу наголосити, що ми як народні депутати від Миколаївщини вимагатимемо збільшення

фінансування для забезпечення в повному обсязі капітального ремонту цієї школи.

Прошу підтримати даний проект постанови і реформу освіти.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Слово надається народному депутату Кривошеї. Будь ласка, пане Геннадію.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, шановні українці! По-перше, пане головуючий, запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу, як ми це робимо зазвичай.

По-друге, прошу кожного присутнього у сесійному залі народного депутата дочекатися голосування і підтримати даний проект постанови.

По-третє, хочу звернутися до колег, які блокують трибуну, з проханням, якщо буде воля, під час голосування повернутися на 1 хвилину на місця та проголосувати за даний проект постанови.

До того ж хочу звернути увагу на те, що в даному проекті постанови досить суттєво змінюються певні норми: розмір відповідних премій, вік науковців, які зможуть отримати відповідні премії. Враховуючи, що ми вже не вперше розглядаємо це питання, і дані премії започатковані з 2007 року саме парламентом Верховної Ради України, хотів би, щоб саме сьогоднішній день став днем прийняття даного проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До виступу запрошується народний депутат Арешонков. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Сьогодні свій робочий день ми розпочали з розгляду законопроектів, що

відносяться до категорії питань національної безпеки та оборони держави. Питання зміцнення обороноздатності країни, побудова сучасної армії і таке інше – це, дійсно, питання національної стратегії, національної безпеки.

Проте питання, яке ми зараз розглядаємо, можливо, за своєю назвою і не відноситься до, скажімо, доленосних, але, знову-таки, з категорії питань саме національної безпеки держави. Тому що від того, яким буде майбутнє системи освіти і науки України, і ми це не раз підкреслювали, залежить і розвиток держави в цілому, зокрема її міць, спроможність конкурувати сьогодні серед інших розвинутих країн світу. Тому, безперечно, необхідно приділити надзвичайно велику увагу як до розгляду цього питання, так і остаточному підсумку – прийняттю проекту постанови і встановленню стипендій для молодих вчених.

Хочу нагадати, що в минулому році уряд прийняв положення про створення Національної фонду досліджень, у якому визначено напрями фінансування української науки відповідно до окремих галузей. Проте, в цілому я погоджуюся з думкою колег, що на сьогодні фінансування, на жаль, є абсолютно недостатнім, несистемним, починаючи з Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук і таке інше. Станом на сьогодні увага як до окремих, на перший погляд, незначних за своїм обсягом питань, так і в цілому до питань фінансування та забезпечення галузей освіти і науки України є, підкреслюю, важливою та пріоритетно стратегічною для нашої держави.

Шановні колеги, прошу всіх зараз об'єднатися, тому що, на жаль, так трапилося, що Голова поставив на розгляд проект постанови в той час, коли у Верховній Раді України вирують політичні пристрасті: з'ясовується порядок денний на тиждень, визначається, скажімо, порядок розгляду законопроектів. Однак, зараз я знову-таки підтверджую думку своїх колег: потрібно всім сконцентруватися, зосередитися і, безперечно, проголосувати даний проект постанови. До цього я закликаю всі фракції та групи, які є у Верховній Раді України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего. Доєднуюся також до всіх народних депутатів, які закликають колег повернутися до

сесійного залу. Сьогодні перший день нової сесії, і очевидно, протягом дня ми маємо показати нормальний результат нашої роботи.

Ще раз надається слово пану Долженкову. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Шановні громадяни України! Чинний Президент під час нинішньої передвиборчої агітації вивішує білборди: «Реальні справи, а не брехливі обіцянки!». Я не дуже вірю в те, що зазначений лозунг співпадає з принципом діяльності цієї коаліції. Погляньте, яка сьогодні Верховна Рада, що вона робить. Фактично відбувається переливання з пустого в порожнє. Де реальні справи? Перший день пленарного засідання нової сесії – усі розбіглися.

Політичні пристрасті повинні вирувати поза парламентом. Проте, на жаль, робота Верховної Ради сьогодні не є пріоритетною у чинної коаліції, яка хоче переобрати свого єдиного кандидата в Президенти – Петра Порошенка, тож зараз їм, мабуть, не до молоді. Наголошую, побачите, як вони організуються та змобілізуються в четвер під час внесення змін до Конституції, які жодним чином не покращать умови життя громадян, не наблизять Україну ані до НАТО, ані до європейської спільноти, виходячи з тих офіційних заяв, які лунають від НАТО та Європейського Союзу.

Щодо підтримки молоді, безумовно, фракція «Опозиційний блок» буде підтримувати зазначене рішення. Як і завжди, займаючи послідовну позицію, «Опозиційний блок» буде підтримувати всі рішення, спрямовані на розвиток освіти.

На жаль, ми вимушені констатувати, що влада та коаліція руйнують в освіті те, що залишилося в Україні з часів СРСР. Ми мали найбільший відсоток грамотного населення, дуже велику матеріально-технічну, інститутську, наукову бази, але зараз це все руйнується. Кажуть: «Ми будемо будувати нове», проте натомість нічого не пропонують, а руйнують промисловість, закупаючи французькі вертольоти, американські локомотиви. Україна є авіабудівною країною, а це дуже серйозний інтелектуальний кластер нашої країни. Вдумайтеся, з 2015 року не було побудовано жодного серійного літака і ніхто про це нічого не каже! Ось вам реальні справи, які пропонують коаліція на чолі з її Президентом.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Слово надається народному депутату Бриченку.

БРИЧЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Вадиму Підберезняку.

ГОЛОВУЮЧА. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ПІДБЕРЕЗНЯК В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Майже щодня ми висловлюємо глибоке занепокоєння тим, що наші професійні, талановиті вчені, науковці виїжджають за кордон. Майже щодня ми закликаємо один одного підтримати наших науковців, молодих спеціалістів, але дуже мало для цього робимо. Вважаю, що сьогодні ми можемо зробити надпотужний для багатьох із нас крок – натиснути зелену кнопку і підтримати таким чином цей проект постанови.

Колеги, прошу вас також його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Слово для виступу надається народному депутату Савці.

САВКА І.І., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Слава Україні! Дякую, пані головуюча. Шановні колеги! Шановні українці! У день відкриття сесії хочу зазначити, що проекти постанов, які вносяться сьогодні на розгляд, стосуються національної безпеки нашої держави. Це найважливіше питання, навколо якого ми повинні згуртуватися, а не витягувати свої особисті інтереси.

Молодь, учені – це наше майбутнє. Проте сьогодні, нагадую, йде війна не тільки з московським агресором на сході нашої країни, а й всередині України. Ми повинні зробити все можливе для того, щоб її виграти. У цьому залі лунають слова в бік Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України. Наголошую, це наш Президент, це наш Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України. Якщо хтось хоче щось сказати, то це він говорить на руку Московії.

Вельмишановні друзі, закликаю згуртуватися навколо проектів постанов, щоб нашій молоді дати майбутнє. У війні можна перемогти за допомогою новітньої зброї, коли наші вчені, учителі знаходяться на своєму місці для того, щоб навчати дітей.

Шановні депутати, прошу прийти до сесійного залу і проголосувати за проекти постанов, які в даний час знаходяться на розгляді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, зараз буде заключний виступ. Прошу народних депутатів повернутися до сесійного залу. Сьогодні, в день початку нової сесії, ми маємо показати результативне голосування.

До слова запрошується Ігор Шурма. Будь ласка, пане Ігорю.

ШУРМА І.М. Андрію Володимировичу, у мене до вас велике прохання. Якщо ми розглядаємо проекти постанов, внесіть, будь ласка, на розгляд проект Постанови «Про відзначення 175-річчя від дня народження Іллі Рєпіна (5 серпня 2019 року)» ([№ 9378](#)), зареєстрований 7 грудня 2018 року.

Слово для виступу прошу передати Володимирі Михайловичу Литвину.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Литвин, вам слово. Це заключний виступ.

ЛИТВИН В.М. Шановні народні депутати! Обговорення проекту Постанови «Про Премію Верховної Ради України молодим ученим» нагадує мені поведінку викладача одного з вузів, який традиційно під час захисту докторської дисертації промовляв, що дисертації не читав, але декілька слів про неї скаже.

Ось я уважно слухаю промови у Верховній Раді людей з цього приводу, які виступають для того, аби щось сказати, не розуміючи суті питання, не знаючи, що за ним стоїть. Проблема полягає в тому, що Верховна Рада України має прийняти рішення, щоб бодай якимось чином підтримати молодих, талановитих людей і утримати їх від імміграції туди, де створені кращі можливості для реалізації власного потенціалу.

Переконалий, Верховна Рада несе колосальну відповідальність за прийняті рішення щодо науково-освітньої сфери. Скажімо, Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Він працює лише в частині, що додатково створюються фактично управлінські структури, які мають базуватися на самоврядних засадах. Вимога закону щодо фінансування науки та наукових досліджень в Україні абсолютно не виконується. І Верховна Рада, приймаючи бюджет, фактично ігнорує те рішення, яке вона прийняла. Це перше.

Друге. Закон України «Про освіту». Він знову-таки не працює в частині фінансування. Про що далі можна говорити, і чому Верховна Рада приймає відповідні закони та постанови, які абсолютно не виконуються? Не кажучи вже про те, що Верховна Рада несе ключову відповідальність за зруйнування системи професійно-технічної освіти. Сьогодні на межі виживання перебуває система так званої середньої спеціальної освіти, я маю на увазі коледжі та технікуми.

Упевнений, що ми маємо у всіх питаннях продемонструвати професіоналізм та відповідальність, і приймати ті рішення, які потрібні. Складається таке враження, що зараз у Верховній Раді не вистачає голосів для прийняття інших документів, тож вирішили перейти до прийняття проектів постанов і обговорити їх за повною процедурою для того, аби заповнити час. Вважаю, що це не є відповідальний підхід, а свідченням залишкового ставлення до гуманітарної сфери, до освіти і науки зокрема.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, обговорення питання завершено. Зараз із заключним словом виступить представник комітету, і через 1 хвилину перейдемо до голосування. Прошу всіх голів фракцій, секретаріат запросити народних депутатів, які знаходяться в кулуарах, до залу. Шановні колеги, прошу відповідально підійти до цього голосування.

До заключного слова запрошується перший заступник голови комітету Співаковський Олександр Володимирович. Будь ласка, пане Олександрє.

СПВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Незважаючи на різні політичні погляди, на те, що розпочалася передвиборча президентська гонка, ми повинні проголосувати даний проект постанови. У зв'язку з цим звертаюся до вас, Андрію Володимировичу, з проханням вчинити так, як ми робимо з усіма, коли хочемо вплинути на прийняття відповідного рішення, – опублікувати прізвища всіх абсолютно народних депутатів, які не проголосували за нашу молодь, за її майбутнє. Бо це історичне рішення. Це перше.

Друге. Обіцяю особисто як представник Комітету з питань науки і освіти розіслати по всіх університетах, студрадах, студпарламентах, довести до кожного студента, який збирається голосувати на президентських виборах, на виборах до Верховної Ради України, списки тих народних депутатів, які не хотіли дати можливості збільшити молодим ученим премії Верховної Ради України.

Звертаюся до молоді з проханням прочитати прізвища тих, хто не захотів голосувати за майбутнє України, за тих, які створюватимуть нову Україну не на словах, а на ділі.

Прошу всіх проголосувати. Слава Україні! Слава нашій молоді!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Цілком підтримую голову комітету.

Колеги, прошу всіх змобілізуватися, зайняти робочі місця, повернутися з урядових та гостьових лож до залу, щоб встигнути проголосувати. Ми завжди щодо питань освіти, підтримки молоді об'єднувалися, організовувалися, і, впевнений, цього разу теж так само вчинимо.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про Премію Верховної Ради України молодим ученим» ([№ 9505](#)). Прошу підтримати українську молодь, українську освіту. Голосуємо!

«За» – 223.

Бачу, що не встигли підійти. Будь ласка, займіть робочі місця, зараз повернемося до голосування. Не робіть цього сорому, під час голосування будьте на місцях. Я кілька разів оголошував про те, що зараз відбудеться голосування. Прошу всіх зайняти робочі місця, підготуватися до голосування і не вести дискусій під час голосування.

Першою ставиться на голосування пропозиція про повернення до проекту постанови № 9505, щоб підтримати українську молодь,

українську освіту. Колеги, прошу одностайно і злагоджено підтримати. Голосуємо!

«За» – 242

Рішення прийнято.

Колеги, залишайтеся на робочих місцях. Іване, поверніться. Нагадую, зараз ми маємо затвердити тижневий порядок денний. Прошу підтримати цю пропозицію. Обіцяю, наступним будемо розглядати ваш, пане Олександр, проект постанови № 9506, а потім ми маємо повернутися до питань безпеки і оборони.

Прошу, колеги, всіх підтримати тижневий розклад... (*Шум у залі*).

Колеги, перепрошую, ми проголосували лише за повернення, а проект постанови ще не голосували (*Шум у залі*). Отже, зараз голосуємо за проект постанови, а потім – за тижневий порядок денний.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу та в цілому проект Постанови «Про Премію Верховної Ради України молодим ученим» (№ 9505). Колеги, прошу злагоджено підтримати українську молодь. Голосуємо!

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Перед тим як перейти до розгляду іншого проекту постанови, ставиться на голосування пропозиція про прийняття тижневого порядку денного, підготовленого Апаратом Верховної Ради України, який вам роздано. Прошу злагоджено і відповідально проголосувати і підтримати, адже в ньому питання безпеки та оборони, зміни до Конституції, це і питання інформатизації. Голосуємо!

«За» – 170.

На жаль, ще немає голосів.

Переходимо до розгляду наступного проекту Постанови «Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук» ([№ 9506](#)). Прошу підтримати пропозицію про розгляд його за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 114.

Добре, тільки в мене прохання максимально лаконічно виступати, щоб до 14 години ми змогли прийняти рішення.

Колеги, прошу всіх о 14 годині, під час наступного голосування, бути присутніми в залі та підтримати проект постанови.

До доповіді запрошується Олександр Володимирович Співаковський. Переконалий, ми цей проект постанови також підтримаємо.

Прожу, пане Олександрє.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Насамперед дозвольте від імені Комітету з питань науки і освіти, який напрацював проект постанови № 9505, подякувати всім за його прийняття.

Хочу зазначити, що молодь бачить, як ми голосуємо. Якщо це пріоритетне питання, ми його проголосували, і з наступного року 30 наших найталановитіших молодих вчених вперше отримують близько 120 тисяч гривень, це означає, що ми зробили надпотужний крок.

Проект постанови № 9506 пов'язаний з постановою, яку ми щойно прийняли, адже в ньому йдеться про іменні стипендії Верховної Ради України. Ми їх також прив'язуємо до рівня 60 прожиткових мінімумів, а оскільки вони виплачуватимуться щомісячно, розмір кожної з них становитиме 5 прожиткових мінімумів. На сьогодні ця сума становить близько 9,5 тисяч гривень. Шановні колеги, це абсолютно нормальний розмір стипендії, яка дасть змогу абсолютно нормально працювати, займатися своєю справою, залишатися на території України і думати про те, як капіталізувати не тільки себе, а й свій інститут або університет. Це, дійсно, велика можливість.

До того ж сьогодні є багато проблем, зокрема, щодо відтоку молоді. Я вже казав про вчителів, тож, маючи нагоду, ще раз хочу звернутися до Міністерства освіти і науки України з проханням подумати, про Державну програму «Вчитель». Нам потрібно зробити так, щоб діти вступали до вишів на вчительські спеціальності не з балом «мінус 120», а хоча б «плюс 150». Те, що зараз відбувається, дійсно, зупинить процес якісної освіти, яку ще сьогодні надає середня загальноосвітня школа.

Ми повинні розв'язати проблему, щоб учитель... Я погоджуюся з попередніми промовцями, і ці питання ми розглядаємо на засіданні

комітету, що ми повинні забезпечити виконання норм базового Закону України «Про освіту», який проголосували 5 вересня 2017 року. Шановні колеги, в ньому чітко вписано – до чотирьох прожиткових мінімумів. Ми повинні забезпечити цей рівень, бо молодий спеціаліст, який закінчить педагогічний вуз, повинен прийти в школу хоча б на базисний оклад – 6 тисяч 800 гривень. А вчителі, які вже мають стаж роботи, класне керівництво, зошити і так далі, отримували хоча б по 12-13 тисяч гривень. Якщо ми цього не зробимо, то й надалі матимемо багато вакантних місць для наших вчителів. Наприклад, у Херсоні кількість вакантних місць досягає 1 тисячі 700. Те, що сьогодні ми робимо – це точковий інструмент, ми показуємо, що Верховна Рада України, дійсно, хоче, щоб молоді талановиті вчені залишалися на території України, капіталізувалися і давали можливість Україні йти вперед. Інноваційна економіка у своєму серці має людину освічену, професійну.

Шановні колеги, давайте забудемо про політичні розбіжності. Я розумію абсолютно всі речі, які кажуть про політичні контексти, але молодь повинна бути поза політичним контекстом тих чи інших вимог. Якщо ми це зробимо, це буде перший за останні 12 років потужний меседж для молоді, що ми маємо фінансовий ресурс, орієнтацію на нашу молодь і хочемо, щоб вона залишалася і створювала нову вартість для нашої країни.

Шановні колеги, збираємося, голосуємо і все буде добре для України.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, відповідно до Регламенту щодо цього питання немає співдоповідача. Тож зараз прошу народних депутатів записатися на обговорення від депутатських фракцій та груп.

Роман Мацола представить позицію фракції «Блок Петра Порошенка».

МАЦОЛА Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 190, Хмельницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго дня! Знаєте, чудово, що сьогодні на початку сесії ми розглядаємо такі проекти постанов. Тому що всі тільки говорять, що треба підтримати, треба зробити, але конкретні кроки тільки зараз починаємо робити.

Фракція «Блок Петра Порошенка» буде підтримувати цей проект постанови. Закликаю всіх колег, які з якоїсь причини наразі не в залі, все-таки віднайти можливість і повернутися на робоче місце, тому що нас дивиться сьогодні вся країна. На зустрічах мене часто запитують, чому народних депутатів немає на робочих місцях. Я не знаю, що відповісти, тому що мені соромно. Шановні колеги, є прохання повернутися на свої робочі місця і підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Олександр Долженков, який представить позицію фракції «Опозиційного блоку». Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Шановні громадяни! Шановні представники коаліції! Не потрібно звертатися до інших фракцій, оскільки сьогодні ви (коаліція) несете повну політичну відповідальність за те, в якому становищі знаходиться наша країна в цілому і обдарована молодь зокрема. Молодь потрібно підтримувати.

На жаль цей проект постанови є паліативом. Цього рішення недостатньо, для того щоб дати серйозний поштовх, сказати молоді, що в Україні, дійсно, є сприятливі умови. Адже та освітня реформа, яка була проголосована коаліцією та деякими фракціями, які формально не входять до коаліції, але фактично формували у 2014 році коаліцію «Європейська Україна», призвела до завалення, розрухи в системі світи.

Ви фактично ліквідуєте ті точні науки, якими славилася наша молодь. Це була конкурентна перевага, ті надбання, які дісталися нам від системи радянської освіти, яка була не такою вже неефективною, як ви сьогодні всі про неї кажете. Українська нація відрізнялася дуже серйозними вченими в галузі саме точних наук: фізики, хімії, математики, алгебри, геометрії. Такі вчені дуже цінуються по всьому світу.

Сьогодні ми не зрозуміло куди повернули за якимись західними стандартами. До того ж погано, що години, відведені на ці дисципліни, скорочуються.

Ви фактично зруйнували систему професійно-технічної освіти, а отже, у нас випала середня ланка. Казати про те, що ми зараз надаємо серйозний поштовх молоді, є популізмом. Зараз розглядається такий проект постанови, який не викликає жодних заперечень з боку всіх фракцій, тому є надія на його підтримку.

Фракція «Опозиційний блок» вкотре підтримуватиме цей проект постанови, наголошуючи, що ви фактично зруйнували те, що функціонувало належним чином (маю на увазі галузь освіти), до того ж робите вигляд, що якимось чином комусь допомагаєте. Закликаємо, звичайно, приєднатися до голосування і все-таки коаліції врешті-решт зібратися.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується Геннадій Кривошея, який представить позицію фракції «Народний фронт». Будь ласка.

КРИВОШЕЯ Г.Г. Дякую. Добрий день, шановні колеги! Фракція політичної партії «Народний фронт» завжди підтримувала і підтримуватиме ініціативу, що насамперед стосується молодих учених. Це перше.

Друге. Хочу звернути увагу на те, що на сьогодні молодим ученим, дійсно, не вистачає тієї уваги, якої вони потребують від держави. Зрозуміло, що саме обов'язком парламенту є насамперед прийняття рішення щодо призначення відповідних премій, стипендій і таке інше.

Хочу подякувати всім депутатам, які повернулися до залу і знаходяться тут, за те, що підтримали першу постанову, і наголосити, щоб так само проголосували й за цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Слово для представлення позиції групи «Партія «Відродження» надається пану Писаренку. Будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Дякую. Група «Партії «Відродження» підтримала першу постанову, і буде й надалі підтримувати те, що

пропонує Комітет з питань науки і освіти. Хочу наголосити, що нам потрібно приділяти якомога більше уваги саме питанням освіти, тому що за цим наше майбутнє, майбутнє нашої країни. Сьогодні ми бачимо, як десятки тисяч студентів та випускників українських шкіл виїжджають за кордон на навчання, створюючи економіку сусідніх держав: Польщі, Чехії, Росії і таке інше. Вони розвивають та дають майбутнє зовсім іншим країнам і не можуть повернутися сюди, тому що там обіймають нову батьківщину.

Хотілося б, щоб під час розгляду таких питань ми думали, що сьогодні фактично втрачаємо ціле покоління, яке навчалось в українських школах, але після закінчення залишили країну.

Якщо ми приділятимемо цьому більше уваги, покажемо молоді, що саме в Україні їх знання будуть оцінені, для них будуть створені робочі місця, то у нас буде майбутнє. Те саме стосується й науки. Якщо сьогодні ми покажемо молодим науковцям, що їх поважають, їм є чим займатися, є підтримка держави, тому що наука не може існувати без державної підтримки, до того ж без суттєвої державної підтримки, і парламент (якщо сьогодні Кабінет Міністрів України не приділяє цьому уваги) тобто ми, може взяти на себе ключову роль щодо підтримки студентства, науки і освіти, і дати відповідь на питання, які турбують молодь, – яким чином їм будувати майбутнє в цій країні.

Якщо хвилює трудова міграція, нагадаю, що за інформацією Міністерства соціальної політики України від 7 до 9 мільйонів українців сьогодні працюють за кордоном. Це майже окрема європейська країна, яка виїхала з України на заробітки. Можливо, комусь подобається, що з інших країн приходить валюта, але майбутнього в Україні не буде, якщо ми не повернемо українців.

Отже, ми повинні зараз підтримати цю ініціативу, вкотре продемонструвавши підтримку наукової молоді, але це замало для того, щоб змінити ситуацію на краще. Давайте й надалі підтримувати науку і освіту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги з депутатських груп та фракцій, чи всі скористалися своїм правом на виступ?

Отже, маємо 15 хвилин для виступів народних депутатів України. Прошу записатися.

Колеги, прошу повертатися до залу, не йти на перерву раніше 14 години, тому що ми маємо проголосувати цей проект постанови.

Павло Кишкар. Будь ласка, вам слово.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Підтримуючи головуючу, буду запрошувати всіх до залу. Системні речі, які пропонує пан Співаковський, мають бути проголосовані. А це несистемна річ, яка полягає у збільшенні суми коштів, що, насправді, надійдуть конкретним вченим, людям, які займаються реальними справами в науці, думаю, що вона правильна і заслуговує на підтримку.

Сьогодні увага до науки щонайменша, і ми фінансуємо її за залишковим принципом. Водночас, виклики, які стоять перед державою – війна, занепад економічної чи гуманітарної сфер, потребують фундаментальної науки. Сьогодні розробки, зокрема у військово-промислового комплексу, дають надію на те, що ми станемо реальною країною-експортером зброї в усьому світі і займемо належне місце серед учасників ринку озброєння. Натомість ті вчені, які задіяні в розробці новітнього озброєння, зокрема в приватних компаніях, позбавлені можливості отримати ті чи інші гранти. Держава не послуговується принципом грантового розподілу, на чому ми наполягаємо і будемо пропагувати серед молодих і не дуже молодих науковців, які займаються розвитком технологій у військово-промислового комплексу.

Сьогодні прорив у військово-промислового комплексу України напряму пов'язаний з молодими вченими, які, зокрема, розробляли новітні технології безпілотної авіації. Ми виходимо на лідируючі позиції з розробки літальних апаратів, безпілотників і просуваємо свої товари на зовнішній ринок. Думаю, що в процесі лібералізації військово-промислового комплексу, коли ми, врешті-решт, ліквідуємо спецекаспортера і дозволимо приватним компаніям напряму експортувати, звичайно, під контролем держави, свою продукцію і товари подвійного призначення, ці кошти повернуться науковцям, і ми зможемо

розбудувати достойний військово-промисловий комплекс і наукову галузь. Це рішення потрібно підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Борислав Береза. Будь ласка, вам слово.

БЕРЕЗА Б.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, самовисуванець). Нещодавно інформаційний простір розірвала інформація про те, що президент Туркменістану закрит Академію наук, оскільки вважає, що їм це не дуже потрібно. Мабуть, наука не потрібна. Сказав, що більше потрібні гроші.

Якщо ми не хочемо позбутися молодих науковців, людей, які, справді, зможуть знайти нові рішення в науці, нам потрібно підтримати їх фінансування. Але ми повинні розуміти, куди будуть спрямовуватися кошти. Бо якщо ми хочемо розповідати про те, що треба виділяти гроші не адресно, а на структури, то не отримаємо нічого.

Сьогодні багато людей шукають роботу в інших країнах. Це не тільки фахівці технічної сфери, зварювальники чи будівельники, це ще й науковці. Якщо ми хочемо, щоб науковці залишалися в Україні і займалися своєю професійною діяльністю, щоб галузі розвивалися в Україні, ми повинні підтримати це фінансування, адже ці гроші, справді, можуть допомогти. Це кардинально не вирішить питання, але може дати можливість молодим вченим займатися своєю справою.

Крім того, треба розуміти, що в нас ніколи не буде нових «фейсбуків», «гуглів», «тесл» та інших інновацій, якщо ми не сприятимемо творчому клімату. Бо молоді науковці шукають гранти для самореалізації, для того щоб з'явилися нові винаходи. Тож треба звертати увагу не тільки на тих, які працюють в державних установах (я погоджуюся зі своїми колегами), а й на тих, які працюють в приватних структурах, але можуть принести користь Україні. Саме тому пропоную проголосувати за це. А пана Співаковського прошу розглянути питання щодо фінансування молодих науковців у будь-якій сфері, які можуть принести користь державі.

Пані головуюча, хочу звернутися до вас з проханням починати запрошувати народних депутатів до залу, тому що, якщо вони зараз не почнуть заходити, голосів знову не буде. Болісно бачити, що вівторок перетворюється на п'яницю чи середу, коли голосів в залі немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Повністю підтримую народного депутата Березу.

Шановні колеги, прошу повертатися до сесійного залу, тому що непристойно виглядає, коли в перший день нової сесії через політизацію нашої роботи ми не можемо приймати рішення.

До слова запрошується народний депутат Савка. Будь ласка.

САВКА І.І. Дякую, пані головуюча. Дорогі колеги! Дорогі українці! Сьогодні розглядаються найважливіші питання, прийняття яких необхідне нашій державі, майбутньому поколінню – нашій молоді. На жаль, на сьогодні багато молодих талановитих учених виїжджає за межі України, шукаючи роботу. Парламент повинен зробити все можливе для того, щоб нашу молодь, вчених забезпечити роботою, усім необхідним, щоб вони залишалися в Україні.

У час, коли йде війна, ми повинні насамперед подбати про майбутнє. Деякі депутати в сесійному залі, на жаль, займаються популізмом, ставлячи власні амбіції вище державних. Цього ми не повинні допустити.

Шановні колеги, давайте разом подбаємо про нашу державу, про нашу молодь, про наших учених. Ми повинні зробити все можливе, щоб жити в розвинутій, забезпеченій країні, щоб наші вчені, талановиті спеціалісти залишалися в Україні.

Вельмишановні колеги, закликаю всіх вас зайти до сесійного залу і проголосувати цей проект постанови, як проголосували за попередній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Ігор Шурма. Прошу вас, пане Ігорю.

ШУРМА І.М. Шановні громадяни України! Шановні колеги! Давайте дивитися правді в очі. Ми сьогодні хочемо, збільшивши розмір щомісячної стипендії молодим вченим, докторам наук, змінити ситуацію, пов'язану з трудовою міграцією, з розвитком науки в Україні. Без сумніву, наша молодь є мудрою і талановитою. Давайте шукати цьому підтвердження. Я не хочу казати про Кембриджський університет, Оксфордський університет, університет Сорбонна, про Болонський університет. Погляньте, що робиться у вузах Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини, Німеччини. Там серед студентської молоді є дуже багато українців. Вони не очікують стипендій, а хочуть навчатися і мати перспективу. Багато наших дітей, які там навчаються, під великим сумнівом повернуться назад в Україну. Це не через те, що вони не люблять своєї держави, не матимуть роботи. У них тут немає перспективи.

З одного боку, сьогодні ми робимо позитивний крок. Адже 10 тисяч гривень щомісячної премії для молодих докторів наук це добре. А з іншого боку, з поміж 40 мільйонів громадян України, є заледве 7 тисяч молодих вчених, які хочуть жити в Україні, робити її сильною, розвивати науку. Вдумайтеся, усього-на-всього 7 тисяч! А з тих 7 тисяч виберуть лише 30 щасливчиків, які зможуть отримувати трохи більше грошей. Дуже важко буде вибрати за якимось критерієм, чи на ці стипендії заслуговує 30, 31, чи 37 вчених.

Якщо ми хочемо мати фахових вчителів, які навчатимуть наших учнів, студентів, фахових лікарів, фахових інженерів, конструкторів, то повинні не вкладати гроші в стипендії, в разові премії, навіть якщо вони будуть сотисячними, а змінити систему. Поки не буде достатнього наповнення бюджету, не доводиться розраховувати на те, що виділятимуться великі кошти на медицину, культуру, освіту. Насамперед потрібно, щоб працювала економіка, потрібен мир. Без повернення миру в Україну ми нічого не досягнемо.

Шановний авторе, не акцентуйте уваги на необхідності прийняття якихось конкретних програм, наприклад, щодо вчителів. Тому що лікарі, інженери, працівники культури, також потребують відповідної уваги від держави, відповідного фінансування. Змінювати систему і виділяти...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ШУРМА І.М. Потрібно змінювати систему і виділяти кошти. Знаєте, сьогодні складається таке враження, що від депутатів залежить все. Скажіть депутатам проголосувати за збільшення стипендій, і ми проголосуємо. Питання не в нас, це в Кабінеті Міністрів вирішується, скільки коштів виділятиметься на науку. Тобто питання до них, а ми його підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Арешонкову Володимирі Юрійовичу. Колеги, це вже передостанній виступ, через 3 хвилини переходимо до прийняття рішення. Тому запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

Володимире Юрійовичу, прошу.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановні колеги! Я, так само як і попередній промовець, прошитиму вас усіх підтримати даний проект постанови, адже йдеться про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук. Проголосувавши за проект постанови, ми, безперечно, підтримаємо сьогодні престиж професії науковця, престиж займатися науковими розробками і створимо додатковий стимул для того, щоб ця професія залишалася цікавою для молоді.

Прийняття цього проекту постанови зумовлено ще й абсолютно практичними та технічними речами. Справа в тому, що чинна постанова Верховної Ради, якою встановлено порядок та процедура присудження іменних стипендій, була прийнята ще у 2007 році, і відповідно до грошових нормативів щомісяця молоді вчені отримували лише 2 тисячі гривень. Безперечно, на сьогодні це не та фінансова підтримка, яка повинна бути. До того ж, потрібно враховувати те, що було прийнято ряд законів, про які сьогодні згадувалося, зокрема Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», якими ми

приєдналися до системи міжнародних стандартів і сертифікації. Усе це визначає необхідність прийняття цього проекту постанови, тому що в ній регулюється порядок, процедура висування, критерії для присудження тощо.

Якщо сьогодні молодий науковець отримуватиме близько 10 тисяч гривень на місяць, це, дійсно, буде важливим стимулом і створить додаткові умови для розвитку української науки.

Закликаю всіх підтримати даний проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, для заключного виступу (залишилося вже не 3 хвилини, а 1 хвилина) запрошується Руслан Миколайович Сольвар, який передає слово Мельниченку.

Колеги, прошу заходити до залу. Запросіть, будь ласка, народних депутатів з кулуарів до залу.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Мельниченка.

МЕЛЬНИЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 193, Хмельницька область, самовисуванець). Дійсно, 30 стипендій для країни – це мало. Але, якщо немає нічого, це теж велика допомога. Я представляю студентське місто Кам'янець-Подільський, у якому є два чудових вузи – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка та сільгоспуніверситет. Дуже багато молоді сьогодні бачать себе на роботі за кордоном. Але я вірю, що прийде час, молодь повернеться на Україну і застосує ті чудові знання, які дають наші вузи, в розвитку нашої науки та промисловості.

Шановні колеги, заходьте до залу, ми повинні підтримати цей проект постанови, адже, справді, це майбутнє нашої молоді, нашої держави. Як я кажу: вчимося, працюємо і багато гарних справ зробимо разом. Усе буде добре!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх не виходити, а заходити до залу, займати робочі місця.

Заключне слово надається Співаковському. Будь ласка, 1 хвилина.

Колеги, через 1 хвилину відбудеться голосування.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В. Дякую. Шановні колеги! У рамках дискусії, яка відбулася, зрозуміло, що всі будуть підтримувати цей проект постанови. Сподіваюся, нам не доведеться звертатися за допомогою до студентів, щоб вони впливали на прийняття рішення.

Але хочу зробити рефлексію на зауваження колеги щодо Державної програми «Вчитель». Коли будь-яка держава бачить, що є вузьке місце, велика проблема, яка призведе до масштабної катастрофи людського капіталу, потрібно швидко на це реагувати. Тому я і сказав, що потрібна окрема програма «Вчитель». Не можна без неї. Через 15 років в школах взагалі не буде вчителів математики, фізики, хімії, біології.

Тому, шановні колеги, те, що зараз ми приймаємо, – це сигнал, що Верховна Рада розвертається в бік нашої молоді. Ми зараз проголосуємо, і та молодь, яка залишилася на теренах України, буде створювати....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Щоб ми не поверталися, будь ласка, займіть робочі місця. Пане Андрієвський, колеги, поверніться, будь ласка, з лож до залу і займіть робочі місця. Питання щодо освіти, молоді підтримуються усім залом. Зараз за нами спостерігає український народ. Упевнений, всі підтримають цей проект постанови, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук» (№ 9506). Колеги, прошу підтримати українську молодь, наших молодих учених. Голосуємо!

«За» – 224.

Колеги, не вистачило два голоси. Продовжую засідання до завершення розгляду цього питання. Займіть робочі місця під час голосування.

Колеги, це ж безвідповідально. Я часто бачу молодих учених, які зі світлими очима приїжджають до нас. Не можна, щоб наша недисциплінованість поставила їх під ризик.

Спочатку ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту постанови № 9506. Підтримаймо молодь і освіту! Голосуємо!

«За» – 224 (*Шум у залі*).

Бачу, пані Оксано. Будь ласка, пані Ірино, будьте...

Отже, колеги поверніться, будь ласка, на робочі місця. Не вистачило два голоси.

Я прошу всіх дисципліновано проголосувати пропозицію про повернення до проекту постанови № 9506. Прошу підтримати молодь і освіту. У цьому немає політики. Прошу залишатися на робочих місцях. Прошу всіх згуртовано підтримати молодих вчених. Голосуємо!

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Отже, ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук» ([№ 9506](#)). Прошу кожного відповідально голосувати, кожен голос має вагу. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 238.

Постанову прийнято.

Вітаю комітет, молодих вчених, всіх з відповідальною позицією.

Покажіть, будь ласка, по фракціях та групах.

«Блок Петра Порошенка» – 90, «Народний фронт» – 66, «Опозиційний блок» – 16, «Об'єднання «Самопоміч» – 16, Радикальної партії Олега Ляшка – 3, «Батьківщина» – 5, «Воля народу» – 4, «Партія «Відродження» – 11, позафракційні – 27.

Шановні колеги, дякую всім за підтримку. Освіта нас об'єднує.

Зараз, на жаль, час, відведений для нашої роботи, вичерпаний. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.

О 16 годині прошу всіх повернутися до сесійного залу для продовження нашої роботи.

Дякую.